

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, szombat, június 11-én.

160. szám.

Haragos ügyvédek.

A miniszterek tanultak valamit néhai jó Péchy Tamástól. Ők is nagyon érzékenyen veszik, ha gunyosan emlegetik a velük barátságos lábon álló hatalmakat. Nem hagyja például Fejérváry az ő katonáit, Lukács az ő pénzügyeit, Wlassics az ő tanfelügyelőit, Darányi az ő gazdasági tudósítóit, Dániel az ő iparegyleteit és Perczel az ő főispánjait. (De még a kormánybiztosát sem.) Merje csak valaki ezeket bántani, a miniszterek nyomban nyilatkoznak. Vagy a parlamentben, vagy a Budapesti Tudósítóban. S épen azért megeshetik ugyan, hogy a miniszterekhez érkező évi jelentésekben szerényen meghuzódik egy-egy panasz is, de ami a kegyelmes urak becses személyét illeti, feljűk csak tömjén árad a jelentésekből. Csupa hála és elismerés.

Erdély Sándort azonban ki kell venni a sablonos miniszterek sorából. Ő semmit sem tett úgy, mint más miniszter, mert az ég őt két balkézszel áldotta meg s csak hozzá kell valamihez nyulnia, hogy az népszerűtlen legyen. Kell-e például népszerűbb téma, mint az ügyvédeket gunyolni? — az ő kezében ebből is baj lett. Pör támadt belőle s ezt a pört az igazságügyminiszter ur természetesen elvesztette. Ami különben nem meglepő, mert min mulatna az emberiség, ha azon nem, hogy a szabók nem tudnak maguknak jóra való ruhát varrni s az igazságügyminiszterek elvesztik a saját pörüket? Erdély Sándor tehát rajtavesztett, hogy tavaly félig tréfásan visszavágott egy ügyvédképviselőnek, aki a budgetvitában szorongatta.

Akkor a tromf kedvéért azt mondta, hogy a sok pörnek az ügyvédek az okai és most az ügyvédi kamarák évi jelentéseiből goromba választ kell olvasnia. Azt mondják az évi jelentések, legutóbb a miskolczi, hogy meg kell botránkozni a miniszter könnyelmű nyilatkozatán.

S a dologban az a legszomorubb, hogy Erdély Sándor ezt a goromba választ igazán megérdemelte. Mert ezer és ezer alperes szaladgál ebben az országban, akitől az ember nem vehetné rossz néven, ha néha-napján nem is épen istenesen emlegetné az ügyvédek. Hiszen minden pör egy-egy ellenséget teremt az ügyvédeknek; azt, akinek a pört természet szerint el kellett vesztenie. Minden fél szent kötelességének érzi, hogy szidja az ellenfél ügyvédjét. S ezért nem is csudálkozik rajta az ügyvédség, ha valami nagy szimpátiáknak nem örvend. Sőt az ellenszenv létezéséről még a minisztert támadó kamarai jelentések is megemlékeznek s épen erre való tekintettel botránkoznak meg a miniszter könnyelmű nyilatkozatán. És az kétségtelen, hogy az ügyvédekért nem ontanak vértet a lelkes honfiak! De ha valaki, az igazságügyminiszter mégis csak tudhatná, hogy nem gunyolódás illeti az ügyvédek szereplésükért. Mert épen az ügyvédek fogják fel azt a sok keserűséget és gyűlölséget, amely máskülönbén okvetellenül az államot érné. Azt az államot, amelynek ezer és ezer törvénye között a szerencsétlen állampolgár egymaga sohasem tudna eligazodni.

Nézzünk csak el Magyarország törvényeinek és törvényerejű rendeleteinek

rengeteg területén. Van-e teremtett lélek, aki ebben az utvesztőben biztosan el tudna igazodni? Nincs. Tapogatózik maga a törvényhozó testület is, a legkisebb jogi kérdésen vagy törvénytárgyaláson is órákig tud elvitatkozni, a jogkereső közönség pedig egyszerűen kábultan bukácsolna, ha az ügyvéd nem fogná kézen. S még így is hányszor kiált fel egy-egy jogkereső, hogy a törvény esztelen és az állam igazságtalan! Amiért ma az ügyesebb ügyvéd fejére vetik az átkot, az mind az állam rovására menne, ha az ügyvéd nem volna, akit az elvesztett pör miatt átkozni lehet. Az ügyvéd itt határozottan a villámhárító szerepét játsza és mindenki több joggal törhet pálcát fölötte, mint az állam, melytől a polgárok gyűlölségét távolytartja s mint az a miniszter, akinek ezt legjobban illenék tudnia. Azt tehát lehet érteni, ha pörüljárt emberek a kalauzoló ügyvédek okozák ott, ahol a törvény útjának szövevényes volta bősithetné fel őket; de nincsen rendjén, ha a miniszter is a naivot adja és úgy tesz, mintha nem látná a jog területének rendezetlenségét, hanem az ügyvédekben fedezné fel a bajok okát.

Szó sincs róla, komolyan a miniszter sem hitte ezt. Elvégre a legrosszabbat senkiről sem szabad föltenni, ha mindjárt miniszter is. És talán ebben az egész pörben az a legkülönösebb, hogy a minisztert, akit sokszor nem vesznek komolyan, mikor komolyan beszél, tulságos komolyan vettek egyszer, mikor épen tréfásan beszélt. De egy miniszternek mindenre készen kell lennie. És tréfálnia sem szabad, hacsak más kibuvója nincsen. A história csak egy

Vasárnapi kaszinó.

A hétköznapok délelőtti, ha egyéb dolog nincs, leginkább kódorgásra valók, jó külső kódorgásokra, minél messzebb a várostól, a juhszállón, ahol ha véletlen magastetejű kalapban halad el az ember, a gyerekek rákiáltanak:

— Ahun mén a szerecsön kiráj!

De az csak hétköznapra való, amikor emberek vannak a mezőkön s járnak-kelnek ide s tova. Továbbá gyerekek vannak, kik libát s malacot őriznek, továbbá ürgét öntenek s megfürödnek az árok vizében, bár némely része e mulatságba bele is szokott fullni. A vasárnap délelőtti pedig arra való, hogy kocsimába menjen az ember, ahol különféle híreket hall, továbbá öregektől régi, elfelejtett szavakat, furcsa ötleteket s megcsodálhatja, hogy mint tud egy egész csomó parasztikus ember órák hosszában elpajzándokni egymással úgy, hogy abban egy garas ára gorombaság sincsen. Csak úgy jól be kell ülni valamely sarokba és épen nem akarni figyelni semmire, mert ha észrevennék, hogy az az urforma volta éppen nem az üveg söréért ment oda, hanem hogy beszédeiket hallgassa, az már akkor nem volna rendes.

Maga a kocsi nem kocsi, hanem polgári bormérés. Ez annyit jelent, hogy itt nem akárcsi van, hanem egy polgár méri a

maga házában a magatermelt borát, magafőzte pálinkáját azon polgártársainak, kik e borra és pálinkára kíváncsiak. Ehhez mért formájú a kocsmaszoba: A tisztaság benne fökelés és nincsenek benne elkerített söntések, amelynek sűrű rácsei mögött mindenféle miskulancziát lehetne csinálni a borral, hanem ott vannak a tiszta edények a mérőasztalon és ártézi vízből fagyasztott fehér jég van körülöttük, hogy jó hidegek legyenek. Tükör nincsen a szobában, hanem a főhelyen két kép van, melyek közül egyik a király koronázását, a másik Kossuth Lajost és családját ábrázolja. Ott van még az idevaló ujság kalendáriuma, egy üzletember hirdetése kölcson adandó zsákokról, azután a szegeken négy városi hirdetés. Az egyik arról szól, hogy az ilyen adót mikorra kell befizetni, a másik arról, hogy az amolyan adót mikorra kell befizetni s ugyancsak ilyesmikről tárgyal a másik kettő. Szép olvasmányok ezek.

Jön Döme bácsi, a halász, mert ő itt szokta olvasni az ujságot. Nem azért, mintha neki nem járna az ujság, mert jár az neki is, sőt nagyobb bizonyosság kedvéért el is szokta hozni az övét és azt olvassa, hogy a kocsmáros maradjon annak, aki nem járát ujságot. Azonnal meg is dicséri Döme bácsi a kocsmáros, mondván neki, hogy nem habzik a söre. Ez nem korholás, hanem dicséret, mert az üveges sörnek akkor szokása a nem habzás, ha nagyon be van hűtve. A maga

üvegét Döme bácsi azonnal oda is teszi az ablakhoz a napra, mert régi példaszó szerint könyvből gazdálkodni bolondság, de habatlan sört inni még nagyobb bolondság.

A másik asztalnál keverten isznak bort, meg pálinkát. Már nem hogy a bort meg a pálinkát keverik, hanem egyik ember ezt issza, a másik amatt. Bort egyre kevesebben, míg a pálinkára egyre többen fanyalodnak, ami nem valami derék dolog. Hiszen reggel, fölkeléskor, jó egy pohár pálinka, különösen amit a szőlő héjjából maga főz az ember — hát Isten neki — még a második pohár is elcsuszhat, de így decziszámra, egyik két deczit, másik egy deczit inni, valóban elszomorító. Pedig ez mind gazdaember, napszámból élő itten talán nincs is az egész kocsmában egy sem. Azoknak a kocsmájában bort meg sört már nem is igen tartanak, mert nem fogy, annyira elhatalmasodott a pálinka. Mert drága nagyon a bor. Az a bor például, amelyik ott az asztalon van, látom, közönséges buczkai siller. Könnyű italu, rózsaszínű homoki bor. Husz év előtt, a hetvenes évek végén, de még a nyolcvanas évek elején is tizenhat-tizennyolcz krajczár volt ennek literje s úgy neveztek, hogy kocsisbor. Uriember meg sem itta, annak csak hegyi bor kellett. Ma nagyon kell ez a homoki, pedig ma az ára negyven, negyvenkét, negyvennégy krajczár, de van hely, ahol a homoki bort öt hatosért mérik. S hogy

miniszteri tréfáról tud, amely sikerült: mikor Gruithusen úgy számolt be XII. Károlynak, hogy „a kapott ötven-ezer birodalmi tallérból felségparancsa szerint tízezeret költöttem a svédokra és a janicsárokra, a többi pedig — magamra!” Ez a tréfa sikerült, mert a felség nevetett és megbocsátott. De különben komolyság illik a miniszterekhez, kivált ha olyanokról van szó, akik az ő legjobb tudomása szerint igazán nehéz viszonyok közt teljesítik kötelességüket. Ha ma az igazságügyminiszter próbál utszéli szokás szerint elméskedni az ügyvédek fölött, holnap pedig a pénzügyminiszter vagy a belügyminiszter veszi kölcsön a publikumtól mindazt az elmésséget, mely a főispánok vagy a főbírák ismeretes népszerűtlenségét megállapította: akkor furcsa világ fog beköszönteni. Mert akkor a mindig lappangó égiháboru előtt leszdedték a villámhárítók az állam épületéről.

Hogy az ügyvédek közt is akad, aki nincsen hivatása magaslatán, az végre is nem nagy dolog. Van rossz király, van rossz miniszter és van rossz ügyvéd is. Hiszen többen is vannak ügyvédek, mint királyok és miniszterek. De a néhány rosszért nem való az egész ügyvédi karon guyyolódni a miniszternek. Pláne az igazságügyminiszternek. És ha Erdély Sándor ezen a magyar földön, ahol pörre szállnak még a fülemile füttyéért is, azt meri mondani, hogy a sok pörnek az ügyvédek az okai; jöhetnek majd államellenes tendenciák, amelyek azt találják hirdetni, hogy a sok bűnnek a törvények az okai. Mert hiszen az Irás mondja, hogy: törvény nélkül a bűn holt állapot. Már pedig az Irás is van olyan jóhírű forrás, mint az az utszéli elmésség, amelyből az igazságügyminiszter az ő argumentumát merítette. Ha tehát ő excellenciája csak tréfából is ilyen talált mondani, megérdemelte, hogy az ügyvédi kamarák jelentéseiből ilyen góromba visszhangot halljon. Ne tetszett

volna egy tromf kedvéért vaskos igazságtalanságba esni. És ha már igazságügyminiszter nem tudott lenni az igazságügyminiszter, jutott volna legalább eszébe, amit szintén az utszéli elmésség mond: „ügyvédekkel nem jó kikezdeni” . . .

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

Báró Bánffy Dezső Bécsben. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett s délelőtt tíz órakor gróf Thun osztrák miniszterelnökkel, azután pedig Kállay Béni közös pénzügyminiszterrel tárgyalt.

Szentelés alá kerülő törvények. A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására az országgyűlés mindkét Házának kiküldöttjeiből alakult bizottság Berzeviczy Albert képviselőházi alelnök elnöklése alatt ma ülést tartott. A bizottság átvizsgálta a képviselőházban és a főrendiházban legutóbb elfogadott törvényjavaslatok végleges szövegét s azokat a két Ház határozataival mindenben megegyezőnek találta. A törvényjavaslatokat most már királyi szentesítés alá terjesztik.

A magyar kvótaküldöttség értekezlete. Bécsből táviratozzák: A magyar kvótaküldöttség ma délután öt órakor a magyar miniszterium bankgasse-i épületében előértekezletre gyűlt össze, amelyen báró Bánffy Dezső miniszterelnök, dr. Lukács László pénzügyminiszter és dr. Popovich miniszteri tanácsos is jelen voltak. A kvótaküldöttség ezután Széll Kálmán elnöklése mellett ülést tartott, amelyben az elnök mindenekelőtt jelentést tett arról a megállapodásokról, amelyekre az osztrák kvótaküldöttség elnökével jutott. A két elnök abban egyezett meg, hogy a két küldöttség a hetes albizottságok útján kezdje meg a tárgyalásait. Hozzátette Széll Kálmán elnök, hogy a javaslatokhoz azért járult hozzá, mert azt a benyomást nyerte, hogy az osztrák kvóta-küldöttség a tárgyalás idején módjának ad előnyt; de ezen nem zárja ki azt, hogy a két küldöttség szükség esetén testületileg is érintkezésbe lépjen. Megállapodtak továbbá abban, hogy a két hetes albizottság holnap délelőtt 11 órakor az osztrák urakháza üléstermében értekezletre gyűl egybe, melyen az osztrák küldöttség hetes albizottsága ki fogja fejteni küldöttségét az álláspontját, amelyből a közös tanácskozásra való meghívás kiindult. A magyar kvótaküldöttség hetes albizottsága ad

referendum veszi a hallottakat és ezekről a kvótaküldöttségnek holnap délután öt órakor tartandó ülésén jelentést tesz.

A küldöttség hozzájárult a javaslatokhoz és a hetes albizottságba a tavalyi tagokat választotta meg: Széll Kálmánt, Falk Miksát, Tisza Kálmánt, Matlekovits Sándort, Hegedűs Sándort, Horánszky Nándort és Lukács Antal.

Az iparfelügyelet az építő-iparban. A képviselőház közgazdasági bizottsága Neusiedler Károly elnöklése alatt tartott mai ülésében tárgyalás alá vette a kereskedelmi miniszter által az 1893. évi XXVIII. törvénycikkben körülírt iparfelügyeletnek az építő-iparra való kiterjesztése tárgyában benyújtott jelentését. Rosenberg Gyula előadó ismertette a szóban forgó intézkedést és azokat az okokat, melyek azt szükségessé tették. Heltai Ferencz, Ágoston József és Lánózy Leo bizottsági tagok felszólalása után Dániel Ernő miniszter válaszol a felvetett kérdésekre és behatóan nyilatkozott a munkabalesetbiztosítás kérdéséről. A bizottság a nyert felvilágosítások után elhatározta, hogy a jelentés tudomásulvételét fogja a Háznak javasolni. Ezzel az ülés véget ért.

Uj helyi érdekű vasutak. A képviselőház közlekedésügyi bizottsága Lukács Béla elnöklése alatt ma ülést tartott, melyen a kormány részéről báró Dániel miniszter volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette s minden változtatás nélkül elfogadta a zsidó-pagybányai helyi érdekű vasutnak s sülelmedszilágyecsehi szárnyvonalának engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot. E megállapodásnak a Házban való képviselésével Kovács Pál előadót bízták meg.

Az ápolási költségek.

(Az országgyűlésből.)

A képviselőház ma már általánosságban elintézte a betegápolási költségekről szóló javaslatot, sőt egyetmást a részletekből is leörölt. Valami nagyon érdekes ez a tárgyalás nem volt, bár a derűsebb momentumok nem hiányoztak. Így például az öreg Mócsy jóízű kacagást keltett, amikor még a betegápolás ötletéből is a néppárt nemzetiségi politikájáról beszélt; ami neki állandó vesszőparipája. Azonkívül sokat nevettek azon is, hogy a néppárt egy darabig szinte kukorékolva helyeselt, mert az előadónak kakastenorját akarta kicsufolni. De hát ilyen mulatsággal tudja magát traktálni a tisztelt Ház, mikor a nyári hőségben kell tanácskoznia.

Ha jól megy, holnap talán a részletes vitának is vége lesz.

A képviselőház ülése.

Tíz óra régen elmúlt, mikor annyi képviselő van együtt, hogy Szilágyi-Dezső az ülést meg-

a magyar konyhában a disznóhus játsza a főszerepét, a zsiros ételű magyarban egy liter meg se kottyan. De mikor oly drága, hogy egy liter árából jóformán egy napszám kitélik, apránként elhagyogatták. Kereskedők hoztak ugyan be az országba olcsóbb olasz bort, de azok javarészenek meg sohasem kerepeltek, haem pincében szűretelték és így az sem kellett, hanem terjed, egyre terjed a pálinka, bár annak is megy fölfelé az ára. A maga üstjén főtt törköly ma drágább, mint a tea-rum, az otthon barackból főzött pálinka drágább, mint a bolti cognac. Erre ugyan nem is adnak semmit. Ép mondja egy ember amott, mert erről tárgyalnak.

— Tíz liter borból, ha mögyszakad se tud kifőzni többet egy liternél. Tíz liter bor négy forint. Már most meg a főzés, a munka, a tüzelő, az adó, meg az üstváltás — hisz nyolcz forintot alul, ha használni akar rajta. Hát akkor a pálinkásboltos, hogy mérheti két forintért?

Van benne valami. Volt itt régebben egy cognac-gyár, de pár esztendő alatt, mint mondani szokás, beadta a kulesot. Mikor licitálták a holmijait, úgy találták meg a főzőüstjét, ahogy azt újkorában az üstházba berakták. Alá se gyűjtötták. (De minek is az, az ilyen rövid időre?) Ilyesmit beszélgetnek előre-hátra a népek s egy-egy ötletet mosolygás jutalmaz. Valami nagyhangu kacajai nincsen, a pipa mögöl in-

kább csak úgy magukba befelé nevetnek. Beszéli Tót Gerzson, aki bár öszül, de még maga is javabéli, hogy már megint mi esett a menyemeg a fia közt. A beszédet ugyan nem ezen kezdte, hanem a kis unokákon, mivel aki nagyapó, minden dolgot rendszerint ezen kezdetbe foglal. Mondja hát, hogy a menyemeg jött hozzá, hogy tegyen igazságot. — Már miért? — kérdezte Gerzson. — Azért, — mondta a menyecske, — mert Péterben elhatalmasodott megint a legénykori korhelység s az éjjel is ime tizenegy órakor ment haza.

Nagy eset ez s Gerzson azonnal előhivatta a szomszéd utcából Pétert. Péter jött s látván az öregháznál a panaszos feleséget, mogorván kérde, hogy mi baj?

— Az a baj — kiáltotta Gerzson — a keserves fülönfüttyét a világnak, hogy nem ilyen tisztosságra tanítottalak én téged. Illendő az éjjeli nyugalmukban az alvókat háborgatni? Hát tisztosság az, zörögni ablakon, dörömbölni kapun, he? Körösztapád kikelve a sírból, ha tudná, hogy ilyen dolgokat tőszől, értő-e? Vagy mönj haza idein, mikor még nyitva a kapu, vagy ha elmaradtál, ne dörömbölj, ne lármázz, hanem várd mög a röggelt, mikor mögént bemöhetsz.

Mint Gerzson előadja, a menyemeg újból csak sirt e szavakra, mondván: édös apám ugyan jó intelmekkel látja el a fiát, de mindez nem volt baj, mert a tréfás szóra a mogorva

Péter-lelke fölengedt, megcsókolta az asszonyt s karszügyön fogva vezette haza. Az asszony már nevetett mentében (nem mentebundában, hanem tudniillik mentében, amikor az ura karolta hazafelé).

Gerzson is nevetett, mikor ezt elbeszélte. mig a többiek a poharakat összeütötték s azt mondta Jóljárt Pál, aki ép ebben az esztendőben mult nyolczvan esztendő:

— Fiatalság, bolondság.

— Öregség, okosság — felelik rá tisztelettel, mire Jóljárt Pál a fejét csóválja s úgy véli:

— Öregség: szögenség . . .

Ki tudná most már eltalálni, melyiknek van igaza. Az igazság a középuton szokott járni; bár közepes okosság lehet, de közepes szegénység nincsen, mert az vagy van s akkor tökéletes, ha pedig nem tökéletes, akkor nincs. Egyébként az ördög sem tudhatja, hogy Jóljárt Pál a maga vagyonában mit tart szegénységnek.

Van a másik asztalnál ülőben két iparosforma ember, de nem egyfajta. Ennek mindkettőnek ipara van, de az egyik napégett, az vagy hajóács vagy kőműves, a másik pedig asztalos lehet, talán fésűs, talán szobapiktör, bár semmiképen sem borbély vagy csizmadia, mert ezek külső testállásaikról is azonnal fölösmerkszenek. Ugyan, az most már mindegy, bármiféle foglalatosságot üznek is, mert az a fő

nyithassa. Akkor aztán az elnök ismét bemutat egy csomót az egyenruhás kérvényekből — a földadó leszállítása és a bérzeadó behozatala tárgyában.

Aztán következik a napirend: a betegápolási költségekről szóló javaslat tárgyalása.

Az általános vita.

S z i l á g y i Dezső délelőtt tíz órakor nyitotta meg az ülést és bemutatta a főrendiház üzenetét a legutóbb elfogadott törvényjavaslatok tárgyában.

Következett a napirend szerint:

A nyilvános betegápolás

költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Meltzer Vilmos: Elismeri, hogy a javaslat némileg enyhíti majd a betegápolási költségek körül felmerült visszaállásokat s lesz hatása a szegényügy terén is, de ezt elégségesnek nem tartja. Hosszasabban foglalkozik ezután a szegényügy rendezésének kérdésével s e tekintetben példaként említi az állami állapotokat. A szegényügy ápolására irányuló intézkedések eredménye nem csak az intézkedések tartalmától és teljességétől függ. Jó intézkedések kárba vesznek, ha az emberek nem felelnek meg feladatuknak és viszont. Jelen törvényt mintegy szükség-törvény számba veszi, mely nem orvosol ugyan gyökeresen, de azért haszonnal járhat. Ezért általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot.

Mócsy Antal: A javaslat sem a szegényügy, sem a betegápolás tekintetében nem elegendi ki, ennél fogva általánosságban sem fogadja el.

Heltai Ferencz bizalommal van a miniszter iránt, akinek minisztersége alatt ép a közegészségügy terén sokkal több eredményt mutathat fel, mint azelőtt: huszonöt esztendő óta. Eötvös Károlytal szemben kifejti ezután, hogy Angliában ép a szegényügy vezetett a végrehajtási rendeletek behozatalára. De ha el is fogadnák Eötvös Károlynak érvelését, mi lenne ennek a következménye? Megmaradna az 1875-iki törvény, melyről mindnyájan tudjuk, hogy rossz, valamint a miniszter által kibocsátott egészségügyi rendeletek is.

Komjáthy kritikája nem volt igazságos és méltányos, mert a százados mulasztásokért a jelen kormányt teszi felelőssé. Kimutatja ezután, hogy teljesen helytelen felfogás az, hogy a szegényügy ellátása állami feladat. Ez a felfogás gyakorlati szempontból sem állja meg helyét, különösen pedig a mi fejlett társadalmi viszonyaink között. A munkások, akik eredeti illetőségi helyüket elhagyják, újat sem igen szerezhetnek, mert szegénysége miatt nem tudja megfizetni a község illetőségébe való felvételnek díját, amit még Budapesten sem engednek el. Pedig az a méltányos dolog: ha az a város viseli a munkás betegsége ápolásainak költségeit, amely férfierejének javát kihasználta.

Ha a törvényjavaslatban előírt eljárási mód nem is egészen megfelelő, hibás dolog volna, tekintettel a fenforgó közszükségletekre, amelyeket lehetőleg mégis kielégít, életbeléptetése elé akadályokat gördíteni. Ezért általánosságban elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.)

Crausz István előadó: Részletesen czáfolja a javaslat ellen felhozott kifogásokat. Se Komjáthy,

se Horánszky nem tudnak semmi lényegest felhozni a javaslat ellen. Momentán nem lehet parádicsomi állapotot teremteni . . .

Förster Ottó: Dehogy nem, csak le kell vetkőzni. (Zajos derűtség.)

Crausz István: . . . Polemizál Horánszkyval. Förster Ottó: Öt percnyi szünetet kérünk! (Derűtség.)

Elnök: (Hevesen csejget.) Kérek csendet! Förster Ottó: Idegeim lecsendesednének. (Derűtség.)

Crausz István: . . . Ajánlja a javaslatot elogadás ra. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök: Következik a szavazás. Felteszi a kérdést.

A többség a javaslatot általánosságban elfogadja, Endrey indítványát pedig elveti.

Elnök: Az ülést öt percre fölfüggeszti.

S z ü n e t u t á n következett

a részletes tárgyalás.

A czimet és 1. §-t vita nélkül fogadták el.

A 2-i k s z a k a s z n á l:

Heltai Ferencz négy módosítványt nyújt be. Az első módosítás az, hogy a házadómentesség nem mentesít a betegápolási pótdadó alól, a második arra vonatkozik, hogy a betegápolási pótdadót a többi adóval összesítve kezeljék, a harmadik és negyedik módosítás stílusis természetű.

Komjáthy Béla: Felvilágosítást kér a miniszterrel arra nézve, hogy a heveny-fertőző betegségek, a kolera államköltségen gyógyíttassék. Helyesnek tartaná, ha gondoskodás történnék a falvakban kórháziilag ápolt szegényekről.

Gajári Géza: Mócsy beszéde közben tett s Mócsy által félremagyarázott megjegyzését magyarázza.

Heltai Ferencz az összesítésre vonatkozó módosítványát visszavonja.

Perczel Dezső belügyminiszter Heltai három módosítványát elfogadja.

A Ház a szakaszt Heltai módosítványával fogadja el.

A 3-i k s z a k a s z n á l:

Radocza János módosítványt nyújt be, hogy a fertőtlenítő intézetek költségeit is részben az állam viselje.

Polónyi Géza a szülésről és a szülöttökre vonatkozó rendelkezéshez nyújt be módosítványt.

Heltai Ferencz három módosítása stílusis jellegű.

Major Ferencz a szakasz e) pontjának törlését kívánja. A kilencedik szakasznál majd módosítványt nyújt be, mely a fertőző betegségekre vonatkozó módosítást is magában foglalja.

Buzáth Ferencz pártolja Major kihagyási indítványát.

Perczel Dezső belügyminiszter: Röviden megteszi észrevételeit a benyújtott módosítványokra. Komjáthy kívánsága most nem teljesíthető. Elégséges, ha az állam a jelen viszonyok közt felében viseli a fertőtlenítő intézetek költségeit. Radocza, Polónyi, valamint Heltai módosítványait a miniszter elfogadja. A többi módosítvány mellőzését kéri. A Ház ily értelemben határoz.

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja. Ülés vége délután két órakor.

A Lepsényi-ügy.

A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután érdemlegesen foglalkozott Lepsényi Miklós mentelmi ügyével. Az ülésen a beidézett képviselők közül Lepsényi Miklós és Pichler Győző jelentek meg, Olay Lajos pedig írásbeli nyilatkozatot küldött be a bizottságnak, amely nyilatkozatot különösen nobilis hangjánál fogva tett kitünő hatást. A tényállás megállapítása után a bizottság kimondta, hogy Lepsényi mentelmi jogát nem sértették meg. A képviselőházhhoz ily értelmű jelentést fognak beterjeszteni. A bizottság indítványával szemben gróf Zichy Aladár különvéleményt jelentett be.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítást sunk számol be:

A Lepsényi-ügy mentelmi a bizottságban.

A képviselőház mentelmi bizottsága Ch or i r Ferencz elnöklése alatt ma délután ülést tartott amelyre ugy Lepsényi Miklóst, mint Olay Lajos és Pichler Győző képviselőket is megidézte.

Az elnök bejelentette, hogy Lepsényi és Pichler megjelentek, Olay Lajos pedig írott nyilatkozatot küldött be. Ezután felhívta Lepsényi Miklóst hogy nyilatkozzék.

L e p s é n y i Miklós előadta, hogy május 24-én, midőn a napirend előtti felszólalását az elnöknek be akarta jelenteni, a Ház folyosóján Pichler meglátta őt s e szavakkal inzultálta: Gazember van a Házban! Az ülés elején a Házban az elnöktől engedélyt akarván kérni a szólásra, amint a függetlenségi párt padsora előtt elment, a második inzultus érte, amennyiben Kossuth Ferencz rákiáltott: Te gazember! Ülés után figyelmeztették, hogy a Ház előtt Olay és Pichler meg akarják verni. Az egyik szolgával a Ház baloldali bejáratához kocsit hozatott s midőn a bejárat ajtaján kilépett, de még a lépcsőn volt, Olay a kocsit megkerülve s botját fölemelve kiáltotta: Meg vagy gazember! — s botjával ráütött. Az ütés a karját megsértette. Ezután a másik oldalról egy bottal fejbe vágta — hogy ki, azt nem tudja, a mely ütéstől egy hétig diónagyságu daganat volt a fején. Ezalatt a rendőrök el akarták távolítani a támadókat s Olayt lefoglta, aki ezalatt is meg rugta a lábával, mire szóló a kocsiba ült. Rendőrök ültek melléje s több bántalom nem érte. Csak annyit tud, hogy amint elhajítottak, a kocsii födelét valaki lehuzta, de több ütés már nem érte.

S c h m i d t előadó: Pichler ütött-e?

L e p s é n y i Miklós: Erre nem emlékszem, de Olay meg is rugott.

C h o r i n Ferencz: Hol történt a bántalom és támadás?

L e p s é n y i Miklós: Az első lépcsőn, a baloldali kijárat előtt.

hogy az égett arcu ember szivart szivaroz egyik kezével, másik kezével pedig hosszuszárban nagyon szépen szivott szivarszívó pipát tart. Az a gyönyörű szép szép szivás ez, amelynek párja nincs: rózsapiros s ennél fogva meggy-színűnek nevezik, mert a meggy sohasem rózsapiros. Nem tette le az asztalra, hanem tartja a kezében, bizonyosan a láthatóság okáért s e tartó kezének karját egy szék hátán nyugtatja.

— A szivart miért nem ebből a pipából pipáld? — kérdezi a másik.

— Nem lehet. Nincs rajta tűzmentő. Letört a hétön.

— Hát mért nem vöszöl?

— Nem lehet. Hun vögyek.

— Hát odabent a belvárosban százával mérk.

— Nono — hagyja rá a szipkás — de ki hozza ki?

— Ki hozza ki? Eredj be érte magad. Amaz eltartja magától a pipát s úgy nézi. (Igy legszebb nézni a szivarpipát, mert formátumai ilyenkor minden oldalukban láthatók.)

— Nem lehet — feleli. — Van hat esztendeje, hogy nem voltam odabent, hát most már ameddig nem muszáj, nem mék. Még az adót is mással küldöm.

A különféle fajta büszkeségek között, melyek ugy el vannak szóródva a világban,

mint az utcákon a hasznavehetetlen papirosdarab, talán ez a legkülönösebb. S e mellett igen jól meg van az ember. Lám, most jön be a pék uram a harmadik utcáról s igen vidáman üdvözlök minden asztaltól, mivel hogy szalmakalap van a fején. Valami harminc-negyven esztendeje, hogy divat a szalmakalap, de a nép ma sem szokott hozzá s jóakarattalag figyelmeztetni szokták a viselőjét, hogy vigyázzon, mert kevés takarmány termett s hátha valamely ló leeszi a fejről a kalapot. A péket is így fogadják:

— Ki van-e biztosítva?

— Ki — mondja a pék — jég ellen.

No, hisz ott a jég a borosvedrek körül s többen ajánlkoznak, hogy majd azokkal verik a fején a kalapot. A péknek nem lesz semmi baja, mert hisz biztosítva van a kalap.

— Jaj — mondja a mester ur — nem jég ellen, hanem tűz ellen van biztosítva.

Abba meg egyszerre háromfelől is rántanak gyufára, hogy elégségek. A mester ur a sarokba menekül egy pohár pálinka mellé. Persze tréfa mindez, csak évődés, de annyi mindenféle fufanggal csinálják, ahogy a jeget emelik, ahogy a gyufákat gyűjtik, hogy egyszerre hárson föl minden oldalon a kacaj a mester ur e megjátszása fölött. Hanem hiszen majd visszaadja a próbát jövő vasárnap (ha addig élünk). Igen jót nevetnek, még akkor is nevetnek, mikor minden asztaltól külön-

külön kocczintani mennek a mester urhoz, ne-hogy esetleg félreértés legyen a dologból. A kacaj még akkor is tart, amidőn egy nagy hang kívülről, az ablaktáblákat rezgetve, bimmett mond s utána mondja a bammot is. A harang szól, elsőb a kismásodik, azután a nagy-második, azután az első, bár a legelsőb hangot mégis csak a lélecsengelyű tartja. (Ezüstöt is öntöttek bele, ez azért van.) Mindenki elhalad, köszönvén ugy kézből a kalappal, mert annak fejretevése deli harangzó alkalmával nem szokásos. Kézelnék is, mert a legtöbbje csak majd jövő vasárnap látja egymást. A vasárnap a városé, a többi nap az odatartozandó földek közé, ahol a buza hányja a fejét s magavalóságában mutatkozik a kukoricza.

Az utcán pedig, öreg akáczfának vetve a hátát, az öreg koldus tartózkodik. Italos vén ember, de nem tehet róla, hogy italos, mert se hust, se kenyeret élvezni nem bír. Így csak folyadékkal él: tejjel és borral. Ki venni zokon, ha néha a kettőt összetéveszti. Senki sem veszi zokon, mert hol egytől, hol mástól krajczárokat kap, mikért ő sem áldást nem kíván, sem egészséget, sem családi békességet, hanem egyedül azt mondja:

— Jó étvágyat kívánok, uram.

Neki ugyanis, akinek gyakran nincs mit enni, de ha volna is, akkor sem tudná megenni, ez a legfőbb kincs.

Tömörkény István.

Molnár Béla kérde az elnöktől, hogy Kossuth Ferencz inzulálása idetartozik-e?

Chorin Ferencz: Nem. A tagok kérdezhetik az ügyre nézve Lepsényit. Ő felel vagy nem felel.

Schmidt Gyula: Tett-e már feljelentést?

Lepsényi Miklós: Még nem tettem. De törvényes lépéseket fogok tenni s már úgvrédet is vallottam.

Gróf Zichy Aladár: Volt-e előzetesen tudomása, hogy megtámadják, mielőtt a Házba jött.

Lepsényi: Igen, de tudtam, hogy oly expialó nyilatkozatot fogok tenni, hogy mindenkit kielégít. Ezért jöttem bátran a Házba.

Ezután Schmidt előadó felolvasta Olay Lajos következő nyilatkozatát:

Tekintetes mentelmi bizottság!

A Lepsényi Miklós-féle mentelmi ügyben nyilatkozatom a következő:

1898. április 24-ikén Lepsényi Miklóst, a „Néplap“ című újság felelős szerkesztőjét — Budapesten a Sándor-utcán — a képviselőház előtt, midőn nevezett egy bérkocsiba ült, azért, hogy érdeme szerint meggyalázzam — minden idegmet felzajlító indulat rohamában, sötétpálczámmal megérintettem.

Indulatomat az korbácsolta föl, hogy ez a Lepsényi Miklós, a szerkesztése alatt megjelent lapban, figyelembe nem véve a magyar nemzet osztatlan főlháborodását, hónapokon keresztül, Kossuth Lajos emlékét következetesen mindig vehemensebben megbecsteleníteni törekedett és ugyanazon nap jutott kezemhez egy főlhívás, melyben ujlág bizonyítékát láttam annak, hogy Lepsényi és hozzá méltó társai Kossuth Lajos szent emléke ellen újabb merényletre készülnek.

Arra, hogy Lepsényi Miklós szerkesztőt személyesen vagy mások által tettleges bántalmazás alakjában meggyalázzam, vagy meggyaláztassam előre nem gondoltam, senkivel össze nem beszéltem. Előzetesen csak abban voltam tényező, hogy Lepsényi és társai fölött a közvélemény megvetését fejezze ki.

Arról, hogy Lepsényi Miklós mint képviselő, az általa, mint szerkesztő által elkövetett cselekményekért a képviselőházban vezeklett, tudomásom nem volt, mert azon esetben a képviselőházban nem voltam jelen, a Muzeum-teremben voltam a tüntető ifjúság körében. — Ha tudtam volna a vezeklést, jogos indulatomnak az sékezője lett volna.

Lepsényi Miklós képviselőt, mint ilyen, sem bántalmaztam, sem bántalmazni szándékomban nem lehettem, mert akkor a képviselőház folyosóján kerestem és találhattam volna alkalmat őt meggyalázni.

Annaira erős bennem a képviselőház és a képviselők iránt érzett tisztelet, hogy elkövetett cselekményemet csak azon feltevésem miatt óhajtánám meg nem történtenek tekinteni, hátha vannak képviselőtársaim között olyanok, kik cselekményemet a képviselő ellen irányultnak tekintik.

Viszont tudom, hogy cselekményem rugóját mindenki méltányolja és mégis már a látszatért is, mintha vétettem volna a képviselőt szükséges tekintély ellen, képviselőtársaim elnézését kérem és várom.

Lepsényi Miklóst, a papot bántani nem akartam, mert felháborító cselekményét nem mint pap követte el — ha mint ilyen követte volna el, bizonyára felsőbb egyházi hatósága, vagy hatóságai, a megvetés mellett, hihetőleg kellően megbüntették volna.

Kiváló tisztelettel
a tekintetes mentelmi bizottságnak
Olay Lajos
országos képviselő.

Gróf Zichy Olay indokait nem fogadja el, mert Lepsényiben a papot a képviselőtől nem lehet elválasztani.

Molnár Béla ellenkező nézetben van.

Olay személyes kihallgatását a bizottság a im tartja szükségesnek.

Pichler Győző ezután a következő nyilatkozatot tette:

Lepsényi Miklóst, a „Magyar Néplap“ szerkesztőjét támadta meg, mert az a Kossuth-gyalázó ratok fízett terjesztője volt. Eljárásának indokai közismertettek s oly súlyos természetűek, hogy azoknak bővebb fejtegetését a bizottság minden tagjára nyugodt lelkiismerettel bízza. Lepsényinek a Házban tett bocsnatkozó nyilatkozatát ő hallotta ugyan, de az csak fokozta benne a felháborodást, mert Lepsényi egy szóval sem emlékezett meg arról a fővárosi úgynökről, aki a Kossuth-gyalázó iratok terjesztését Lepsényi utján elvállalta. Ő

Lepsényit nem mint képviselőt és nem a Házban, hanem a Sándor-utcában bántalmazta.

A bizottság ezzel a tényállást megállapítottnak tekintette és zárt ülésben tanácskozára vonult vissza.

Háromnegyed órai tanácskozás után a bizottság egy szavazat ellenében kimondta, hogy a bejelentett mentelmi ügyben a mentelmi jog megsértését nem látja s a mentelmi jog szempontjából további intézkedés szükségét nem találja. A képviselőház elé terjesztendő jelentésben kifejtik, hogy a bizottság feladata annak megvizsgálása volt, vajjon a Lepsényi ellen intézett támadás és az ő bántalmazása összefüggésben volt-e a törvényhozói működésével s rá mint képviselőre törvénytelen nyomás gyakorlását célozta-e, olyasmiekt, amit képviselői kötelességének teljesítése közben mondott vagy tett? Miután pedig úgy a bántalmazott, mint a mentelmi jog megsértésével vádolt képviselők nyilatkozataiból kétségtelenül kitűnt, hogy a bántalmazás nem ily indokból s célzattal történt: a bizottság a Háznak eddig is követett gyakorlatához képest nem állapította meg a mentelmi jog megsértését.

Ezzel szemben gróf Zichy Aladár bizottsági tag különvéleményt jelentett be.

A letenyei választók Lepsényi ellen.

(Kérvény a képviselőházhoz.)

Megirtuk annak idején, hogy Lepsényi Miklós választókerületében, a letenyei kerületben, óriási felháborodást keltett Lepsényi Kossuth-ellenes szereplése. A választók, hogy Lepsényi eljárását elítélik és nehogy úgy látszassék, mintha a kerület zöme Lepsényivel szolidaritásban állana, május 30-án pártkülönbség nélkül gyűlést tartottak s ezen egyhangulag elhatározták, hogy az országgyűléshez kérvényt intéznek, amelyben Lepsényinek a képviselőházból leendő kizárását kéri.

A kérvény már a képviselőház előtt fekszik s ebből az alkalomból a gyűlés elnöksége lapunknak is beküldte a kérvény másolatát, amelyet a következőkben ismertetünk már azért is, mert ehhez hasonló kérvényt a magyar parlamentarizmus fennállása óta nem nyújtottak még be a magyar képviselőházhoz.

A kérvény első sorban felemlíti, hogy a „Veszprémi Független Hirlap“ még két év előtt Lepsényi egyéni és politikai becsületessége ellen hallatlan támadást intézett, amelyet Lepsényi szó nélkül hagyott és elégtételt nem is keresett. Már ekkor nagy volt az elégtétlenség a választók körében, mert abban a cikkben, mint a kérvény felsorolja, a többek között ilyen kitételek is voltak:

„Morgenstern Adolf, aki ma Lepsényi Miklós névre hallgat, felemelkedett az erkölcsi undokságnak szédületesen magas ormára, aljasabb a Bakony rablójánál, feltétlenül legocsmányabb alakja a magyar közéletnek.“ „Ez a megvetett, nyomorult alak aljasabb az utca saránál“ stb.

Fokozódott az elégedetlenség és az ingerültség Lepsényi ellen, amikor a „Magyar Néplap“ egyik sajtóperében Lepsényit tanuként hallgatta ki a bíróság s ekkor Lepsényi ellen „a hűnpártolás tényálladéka in optima forma kipattant; s ezért ő oly mélyen elsomorító pellengére került, hogy tanui minőségében tett vallomása oly annyira nélkülözte a hitelt érdemlőség attributumait, hogy a bíróság Lepsényi Miklós urat — dacára, hogy felszentelt pap és országgyűlési képviselő — az eskütételtől elültandónak találta!“

„De az arczpirulásnak és szegyennek érzete, mely képviselőjének viselt dolgaiból kerületünkre szétáradt, még ekkor sem volt teljes.“

S itt előadja a kérvény Lepsényinek Kossuth-ellenes szereplését, ami a kerületben óriási felháborodást keltett. Lepsényinek értésére akarták adni, hogy őt a képviselői állásra s a letenyi kerület képviseletére méltatlannak és érdemtelennek tartják. Ezért a pártkülönbség nélkül megtartott választói nagygyűlés egyhangulag meghozott határozatával mély szegyenérzetét fejezte ki afölött, hogy Lepsényi Miklóst kell képviselőjéül bírnia s elhatározta azt is, hogy kérvényt intéz

Magyarország országgyűlésének képviselőházához, melyben azt kéri, hogy mondja ki a képviselőház, hogy:

„1. Lepsényi Miklós, mint a törvényhozás tagja, ezen magasdíszű állásra méltatlann; és

2. hogy onnét Lepsényi Miklós, a társadalmi tisztesség és a nemzet becsülete ellen elkövetett tényei következtében végkép, vagy az ülés szak tartamára kizáratik.“

A kérvényezők eme kérvénynek a házszabályok 196. szakasza értelmében érdemleges tárgyalását kéri.

Tudatában vagyunk mi annak — így szól a kérvény — hogy oly nagyhorderejű itéletet kérünk, aminő magyar képviselőt még nem sujtott, amde indokolja elhatározásunkat azon körülmény, hogy még olyan képviselő sem akadt eddig, (hála a magyarok Istenének!) aki Lepsényi Miklóséhoz hasonló tettel állította volna magát az általános felháborodás itélőszéke elé.“

Lepsényi Miklós égbekiáltó bünt követett el a nemzet ellen és ezért azzal az imádsággal fejezik be kérelmüket; „vajh, ne engedje a jószágos Isten, hogy más olyan fájdalmas eset merüljön fel a nemzet életében, mely a mienkhez hasonló eljárásra kényszerítse a hazát.“

Megemlítjük még, hogy a kérvényt 846 választó irta alá.

KÜLFÖLD.

A helyzet Ausztriában. Becsből telefonozza tudósítónk: A parlamenti helyzet a mai nappal sem változott. Politikai körökben azt híresztelték, hogy a kormány a pártokkal alkudozik. Egyes jelekből azt következtetik, hogy a kormány a legutóbbi napokban erősen közelített a jobboldalhoz. Arról még nem tudni semmi bizonyosat, hogy vajjon a ház összeül-e kedden vagy sem. Azt hiszik, hogy a kabinet e kérdésben holnap fog dönteni. A helyzet javulása legfeljebb a jövő hét közepére várható.

Orosz-szerb barátkozás. Mióta az oroszok egyik hajójukat Sándor szerb király nevére keresztelték, azóta az oroszokkal való barátkozás napirenden van a szerb fővárosban. A főrangú szerb körök mindenképpen keresik, hogyan mutathatnák magukat hálásoknak e különös kegyért. Belgrádban most komolyan tervezik, hogy a magyar kereskedelmi muzeum mintájára, melyben magyar gyártmányokat adnak el, állandó orosz kereskedelmi és iparmuzeumot létesítenek. Egy orosz-szerb bank felállítását és egy nagyobb orosz biztosító intézet fiókjának létesítését is tervezik.

A kulturális új alapja. Bukarestből jelentik: A román kulturális kongresszusa Orvianu javaslatára elhatározta, hogy közadakozásból egy millió frank összegű különleges alapot fog beszerezni és ezért az egész országban aláírást indít, amelyet már a kongresszuson megkezdtek, ahol az indítványozó 1000 frankot irt alá, mely összeget a kongresszuson jelen volt tagok 5500 frankra egészítették ki. Hogy a liga a hirlapi támogatást a párisi sajtó részéről magának biztosítsa, a kongresszus a „Journal des Debats“ szerkesztőjét: de Neleche-t, gróf Rassignier-t és a földrajzi társaság főtákarát: Gautrikost-t tiszteletbeli tagokká választotta meg.

Az amerikai háború.

(Távíráti tudósítások.)

Spanyolországban a hangulat rendkívül deprimált s a helyzet fenyegető. A lakosság nagyon el van keseredve a folytonos vereségeken s a kormányt okolja a sok kudarcért. Ha ezzel összekombináljuk azt, hogy Don Carlos sürően érintkezik párthiveivel s Spanyolországban a karlisták mindenféle titkos gyűléseket tartanak, igen fontos fordulatok várhatók Spanyolországban, különösen abban az esetben, ha a spanyol szárazföldi és tengeri haderő újabb vereséget szenved.

A harctéren újabb események nem történtek, eltekintve attól, hogy az amerikaiak kibaszálják azt az előnyt, amelyet a Santiago de Cuba mellett való sikeres partraszállítás nyújtott nekik.

Távirati tudósításaink a következőket jelentik:

A helyzet a Filippini szigeteken.

Madrid, június 10.

A mai minisztertanács majdnem kizárólag a Filippini-szigeteken uralkodó katonai helyzet tanulmányozásával foglalkozott.

Correa tábornok, hadügyminiszter, kijelentette, hogy Augusti főkapitány helyzete nem oly kétségbeesítő, mint hiszik.

Sagasta megjegyzi, hogy Manillának elegendő élelmiszere van, hogy a segélycsapatokat megvárhassa.

A minisztertanács a Filippini-szigetekre vonatkozólag igen fontos határozatokat hozott, a melyeket azonban a legszigorubb titokban tartanak.

A tengerészeti miniszter igen tágkörü meghatalmazást kapott, hogy Cadixban a Filippini-szigeteket illetőleg minden szükséges intézkedést megteheszen. A pénzügyminisztert felhatalmazták, hogy a kamara kisebbségi pártjainak vezérével a költségvetés haladéktalan elfogadása céljából összeköttetésbe lépjen.

Sagasta kijelentette, hogy a kormány nem szándékozott béketárgyalásokat indítani és nincs is tudomása arról, hogy valamely hatalom hajlandó lenne ezt megtenni. A kormány nem kapott hivatalos táviratot arról, hogy Santiago de Cubát újra bombázták volna.

London, június 10.

Madridi, egybehangzó jelentések a politikai helyzetet a legsötétebb színekkel ecsetelik. Spanyolországnak érdekében állana, hogy inkább már most kösse meg a tisztességes békét, ha lehet, mintsem további reménytelen harcokkal mindent kockáztasson.

Don Carlos.

Berlin, június 10.

Don Carlos nagy akciózt készít elő és a karlisták itt a jövő héten tanácskozássra gyűlnek egybe.

Harcz Santiago körül.

London, június 10.

A „Morning Post” jelenti: Washingtonban tartja magát az a Port au Prince keresztlérkezett hír, hogy az amerikai csapatok Surgidero de Aguadoresnél és Daiguirínél partra szállottak és megütköztek a spanyolokkal, akik vereséget szenvedtek. Az amerikaiak erre megszállták a santiagoói magaslatokat. Egy amerikai ágyunaszád gránátokkal lövöldözött Santiago közelében egy vasúti vonatra, amely spanyol katonaságot szállított. Sok katonára életét vesztette.

Az Unio hadiköltségei.

Washington, június 10.

A képviselőház 154 szavazattal 107 ellenében elfogadta a hadi költségekről szóló bill ügyében kiküldött közös bizottság jelentését.

Békegalambok.

Madrid, június 10.

Az „Imparcial” jelentése szerint a külügyminiszter az idegen nagykövettekkel tanácskozott a helyzet felől. A Filippini-szigetek sorsa is sürgősen igényli az idegen hatalmak beavatkozását.

Bécs, június 10.

A „N. W. T.” értesülése szerint itteni politikai körökben azt a meggyőződést vallják, hogy a spanyol-amerikai háborúban a közvetítés időpontja jóval közelebb áll, mint annakelőtte. Azt hiszik, hogy a legrövidebb idő alatt vagy az egyik vagy a másik hadviselő fél megteszi a kezdő lépést. Azt a feltevést teljesen indokoltnak tartják, hogy az Unio most

sokkal hajlandóbb a közbenjárókra hallgatni, mint a háboru kitörése előtt.

London, június 10.

Az alsóház mai ülésén Balfour, a kincstár első lordja kijelentette, hogy a kormány szívesen meg fogja ragadni a kedvező alkalmat, hogy elősegítse az ellenségeskedés megszüntetését és a béketárgyalások megindítását Spanyolország és Amerika között. Ez irányban csak úgy lehet lépéseket tenni, ha kedvező kilátás van arra, hogy azokat mind a két fél szívesen fogadja és meg van a valószínűség, hogy megegyezésre fognak vezetni. Ez idő szerint még nincs elegendő ok arra a feltevésre, hogy ez a feltétel megvolna.

TÁVIRATOK.

A román királyi pár utazása.

Pétervár, június 10. Az itteni lapok jelentik, hogy a román királyi pár július 2-án érkezik Pétervárra, ahol a nagy palotában fog megszállni.

A francia kabinet válsága.

Páris, június 10. A kamara folyosóin élénk az élet. Meline bukása már csak a legközelebbi napok kérdése. Ugy látszik, a radikális képviselők nem igen támogatják Melinét az a szándékát, hogy koncentrációs kormányt alkosson. Jól értesült körökből az a hír szivárog ki, hogy Melinén kívül a kabinet valamennyi tagja beadta lemondását. Már most az a kérdés, hogy hogyan megy bele a Meline-kabinet a házban abba a vitába, amely a kabinet politikája fölött kifolydódik, amikor az egész kabinetből csak maga Meline maradt meg. A Meline-kabinet barátai ugyan egy precedensre hivatkoznak, de ez nem egészen találó. Azt mondják ugyanis, hogy a Dupuy miniszterelnöksége alatt a pénzügyminiszter a vita folyamán lemondott és a miniszterelnök ezt nem adta a kamara tudtára. Mikor aztán Pelletier Dupuy-t megkérdezte, vajjon a kormány teljes-e, a miniszterelnök kitérő választ adott.

De a pénzügyminiszter hallomásom szerint lemondott — vágott vissza Pelletier. Brisson, a ház akkori elnöke egy elnöki közbeszólással ezt a megjegyzést helybenhagyta.

Erre Pelletier ott hagyta a szöveget, azt mondván, hogy miniszter nélkül nincs vita. Néhány hétre rá megdőlt a Dupuy-kormány.

A mai helyzet azonban még ennél is sokkal kritikusabb. Ma valamennyi miniszter beadta lemondását. Az igaz, hogy a lemondásokat nem fogadták el, de azért még mindig elég aggasztó marad a helyzet így is.

Attól tartanak, hogy Ribot lesz a miniszterelnök. Ribot a Panama-pörben olyan szerepet játszott, hogy sokan nem kívánják miniszterelnöknek.

Meghíusult szerződés.

Belgrad, június 10. A Szerbia és Törökország között kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalása teljesen megakadt. A határforgalomra nézve Törökország részéről áthidalhatatlan akadályokat gördítenek. Ezért, valamint az összegyűlt fontos ügyek letárgyalása végett a skupstinát előbb hívják egybe.

Konstantinápoly, június 10. A török-szerb kereskedelmi szerződési tárgyalásokra kiküldött szerb meghatalmazottak Belgrádba utaztak újabb utasítások beszerzése végett. Ezután Szalonikiben a vámkezelés módzatait fogják tanulmányozni.

A német hadsereg szaporítása.

Berlin, június 10. A német birodalom hadierőjét ismét növelni akarják. Legalább a mai hírek szerint a télre előre bejelentették már ezt az egész Európára nézve nagyfontosságú tény. Elsősorban a tábori tüzéség szervezésében akarnak nagyobb újításokat eszközölni. A Berliner Tageblatt szerint Szászországban még egy hadtestet alakítanak, amelynek állomáshelye Lipésében lesz. Bajorország egy harmadik hadtestet kap, Nürnberg székhellyel. Poroszország pedig megkapja a tizenharmadik hadtestet Mainz székhellyel.

Hogy a lovasság szaporítására minő követeléseket fog támasztani a hadvezetőség, azt egyelőre még nem tudják. Továbbá két vadász zászlóalj alakításáról és hívívő lovasosztályok rendszeresítéséről is van szó. Végül pedig reformálni akarják az utászcsapatokat is. Hír szerint mindezeket a követeléseket azért támasztják, hogy Franciaországgal lépést tartassanak, amely folyvást szaporítja katonaságát.

A nemzetközi sakkverseny.

Bécs, június 10. A negyedik mérkőzésről hátramaradt játszmáknál Wallbrodt győzött Trenhardttal ellentében és Tarrasch Caro ellenében; a hatodik mérkőzésről hátramaradt játszma Halprin és Schiffers között remis lett. A mai, hetedik mérkőzésnél Blackburne győzött Schlechter ellenében, Pillsbury Marco ellenében, Janowski Steinitz ellenében, Alapin Schwartz ellenében, Wallbrodt Lipke ellenében, Burn Caro ellenében és Tschigorin Schowalter ellenében. A Trenhard-Baird-játszma remis lett. Schiffers és Maróczy, valamint Tarrasch és Halprin közt még nincs befejezve a játék.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Személyi hírek. Brückenauból táviratozzák, hogy Erzsébet királyné e hónap tizenkettedikén délután különvonaton visszautazik Bécsbe. — Franzensbádól táviratozzák, hogy Mária Jozefa főhercegnőt, Ottó főherceg nejét, aki ma délután oda érkezett, a pályaudvaron nagy lelkesedéssel fogadták. — Berlinben Vilmos császár ma délután Károly István főherceg látogatását fogadta.

— A hercegprímás nyaralása. Vaszary Kolos biboros hercegprímás titkára, dr. Kohl Medárd kíséretében ma reggel két hónapi tartózkodásra Budapestről Balaton-Füredre utazott. A hercegprímás az eddigi terv szerint augusztus 10-én Esztergomba utazik, honnan 17-én Budapestre érkezik, hogy 18-án, a király születése napján tartandó nagy ünnepi misén pontifikáljon és a 20-iki Szent István-napi körmenetet vezesse.

— Szőgyény-Marich ezüstlakodalmá. Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy Szőgyény-Marich László, berlini osztrák-magyar nagykövet holnap utazik el Berlinből magyarországi (fejérmegyei) családi birtokaira. A nagykövet e hónap 14-én érkezik haza és teljes csendben fogja megülni ezüstlakodalmát. A berlini magyar kolónia pompás felíratot nyújtott át a nagykövetnek.

— A toszkanai nagyherceg születésnapja. Póstyénből jelentik: Ferdinánd főherceg, toszkanai nagyherceg, ki fürdőhasználatra itt időzik, ma ünnepelte 63-ik születésnapját, mely alkalomra, fia Lipót Ferdinánd és Péter Ferdinánd főhercegek, ma reggel ideérkeztek. Reggel csendes mise volt a fürdőkápolnában, délután ebéd családi körben. Az ebéden résztvettek még dr. Tegze gödöllői udvari orvos, dr. Fodor fürdőorvos és a kíséretből báró Lilien.

— A Park Club szobral. A Park Club múlt évi közgyűlése elhatározta, hogy emeleti díszterme számára a király és a királyné bronz mellszobrait elkészítteti és e szobrok mintázásával Zala Györgyöt bízta meg. Az ünnepélyes leleplezés október 10-én délután 3 órakor lesz, mely alkalommal az ünnepi beszédekelt Vaszary Kolos bibornok, gróf Apponyi Albert, Jókai Mór és Széll Kálmán mondják. Az igazgatóság közel 2000 meghívót fog szétküldeni, alkalmat ohajtván nyújtani, hogy a közélet és a társadalom köreiből mennél többen fejezhessék ki azon mély hódolatot és hű ragaszkodást, melylyel ő felségeik iránt az ország minden lakója egyaránt viseltetik. Az ünnepélyre meghívják: a császári és királyi ház tagjait, a külföldi hatalmaknak megbízott nagyköveteit, követeit és a diplomáciai kart, a királyi udvarát, a királyné udvarát, a főhercegek és főhercegeasszonyok udvarát, a közös, az osztrák és a magyar kormány tagjait, az ország hívelekezeteinek főpapjait, egyházi és

világi főméltóságait, az osztrák birodalmi tanács urakházának és képviselőházának elnökségét, a magyar országgyűlés főrendiházát és képviselőházát, a horvát tartománygyűlésnek elnökségét, a közös, az osztrák és magyar állami főszámvérőszékek elnökségeit, a felsőbb bíróságok elnökségeit, a császári és királyi közös hadsereg hadtestparancsnokait, a magyar királyi honvédség kerületi parancsnokait, a budapesti helyőrség tábornokait, a fiumei kormányzót, a főispánokat, Budapest fő- és székváros főpolgármesterét, polgármestereit és közgyűlésének kiküldött képviselőit, Magyarország törvényhatóságainak és szabad királyi városainak kiküldött képviselőit, a Tudományos Akadémia elnökségét, a magyar tudományegyletnek és a műgyeitem tanácsát, a budapesti ipar- és kereskedelmi kamarát, a közjegyzői kamarát, az ügyvédi kamarát, a magyar királyi orvosegyesületet, az országos gazdasági egyesületet, valamint a kiválóbb irodalmi, tudományos és társadalmi egyesületek elnökségeit, stb. stb., egyszóval a magyar társadalom minden kiváló körét. Az ünnep rendjét egy, a Park Club hölgy- és férfitagjaiból alakult bizottság állapítja meg.

— **József főherceg Nagybecskerekén.** Nagybecskerekéről táviratozza tudósítónk, hogy József főherceg e hónap 23-án odaérkezik. A főherceg szemlélet tart Nagybecskerekén.

— **Spaun altengernagy Fiumében.** Mint fiumei tudósítónk táviratozza, báró Spaun altengernagy, a monarchia bajóhadának parancsnoka, ma a „Pelikán” hadihajón Fiuméba érkezett a haditengerészeti akadémia vizsgáinak megtartása végett. Spaunt a nap folyamán sokan látogatták, így Beckler ellentengernagy, Nyirő révkapitány, Milcénich podestahelyettes és még többen. Az altengernagy ma este a „Pelikán”-on estebédet adott, amelyre a fiumei notabilitások és a tisztikar voltak hivatalosak.

— **Nagylelkű főúr.** Gróf Karátszonyi Jenő, akit ő felsége tegnap nevezett ki valóságos belső titkos tanácsosnak — mint a nagybecskereki főúri tudósítónk táviratozza — az inséges érvé váló tekintettel, bérloínek hatvanezer forintot engedett.

— **A honvédek gyásza.** A honvédmenedékház lakói ismét megfogyatkoztak. Oly János 48-as honvédtizedes 84 éves korában hosszas betegség után a Szent István-kórházban meghalt. Tegnap kísérték örök nyugalomra a nagy idők tanuját a honvédmenedékház lakóinak és a többi bajtárs részvétele mellett.

— **Közfogók.** Dembitz Dezső, a Dembitz Mihály és fia arany- és ékszerárú-gyáros cég beltagja eljegyezte König Adolf ur leányát, Helént Budapesten. — Steiner Herman forrószege földbirtokos eljegyezte Steuer Gyulának, az „Abbazia” kávéház tulajdonosának a leányát, Steiner Elzát.

— **Zivatarok a Rajna mentén.** Köln-ből táviratozza tudósítónk, hogy iszonyu zivatarok egész Közép-Németországban óriási károkat okoztak. A vonatok sok helyütt egyáltalán nem közlekednek, másutt pedig csak megszakításokkal. A Felső-Rajna környékének több falujában egyes családok teljesen tönkre jutottak.

— **Margitay Dezső temetése.** Az elhunyt író ma délután temették nagy részvét mellett. A végtszességre eljött az írói és művészvilág számos tagja. A gyászszertartást Szász Károly református püspök végezte, bucsuztatóját e szavakkal kezdvén:

„Ha késő őszzel vihar zug át a fákon, a levelek, korhadt gallyak sorra lehullanak. Ez a természet rendje. De amikor nyár közepén lecsap a villám s leördeli azokat az ágakat, amelyek még életerősek, amelyekről még gyümölcsöket várunk: erre csak azt mondhatjuk néma önmegadással, hogy az Isten akarata. Margitay Dezsőre is váratlanul csapott le a halálvillám. Tőle még sok szépet várt a magyar irodalom, amelynek ő mindhalálig hivatott művelője volt.”

A püspök után Bartók Lajos beszélt a Petőfi-társaság nevében.

„E koporsó, ugymond, maga mellé idezi vissza a sírból mindazokat a magyar íróitársainkat, akiket rövid idő alatt oly nagy számmal, rohamosan ragadt el nemzeti közéletünkől az irigy halál. Egmásután láttuk távozni őket, mint veterán bajno-

kokat egy végső rohamra, melyre a csontkezü enyészet hívja ki boszúból azokat, kik törekény testükben halhatatlan lelket rejtegettek s a földi nyomor, mellőztetés és köznapiság között a költészet tiszta ideáljáért küzdöttek. Am hulljon szét cserepekre a törekény mécs, keveredjen a föld porába: lángja fénylett és lobogott, visszatér amaz örök égi tűzforrásba, a napba, mely fáklyája minden emberi alkotásnak, szíve a költészet istenének.”

A halottat a kerepesi-uti temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Letartóztatott városi pénztárnok.** A nagy-szentmihályi vasúti állomás pénztárnokát, Konkolics Józsefet — mint nagybecskereki tudósítónk jelenti — a csendőrök letartóztatták. Az a gyanu terheli, hogy Bród állomáson, ahol két évig pénztárnok volt, 3000 forintot sikkasztott, mely összeg katonai szállítási díjakból folyt be.

— **A Honterus-szobor.** Brassóban tegnap este 6 órakor tették le a Honterus János reformátor emlékére állítandó emlékszobor alapkövét. Az ünnepélyen részt vettek a brassómezei szász papok és tanítók és sokan a városi és vidéki szász evangélikus világiak közül. Az ünnepély meglehetősen egyszerű volt, Obert Ferencz brassói szász evangélikus lelkész beszédet mondott, azután megtette a szokásos kalapácsütéseket. Az emlékszobor számára különben a lehető legrosszabb helyet választották ki. A belvárosi szász evangélikus nagytemplomnak a főbejáratától a bemenők jobbkeze felől eső saroknál fog állani a szobor, arcczal a szemben levő szász evangélikus főgimnázium felé fordulva, egy alig tíz méter széles sikátorban. Egyik oldalán az óriási magasságu templom, a másik oldalán két emeletes nagy épület fedi el a nézők szemét elől és teszük egészen hatástalanná a különben sem magasra tervezett szobrot. De még ezt a lehető legkedvezőtlenebb helyet is csak nagy harcok árán tudta kicsikarni a szobor-bizottság az egyházközségtől. Mert a „zöld”-szászok, akik a szász egyházközség képviselő-testületében tekintélyes számmal vannak, mindent elkövettek a szobor felállításának megállítására, csak azért, mert a szobor-bizottságban, mely még a „zöld”-párt alakulása előtt jött létre, nem engedtek nekik helyet, midőn az egyházközség képviselőtestülete a szobor-bizottságnak a hely átengedése iránt beadott kérvényét tárgyalta, akkor e kérvény elutasítását indítványozták és elkeseredetten harcoltak a hely átengedése ellen. Szavazáskor csak kevés szótöbbséggel győztek a mérsékelt szászok és fogadták el a hely átengedésére vonatkozó indítványt. A „zöldek” e teljes kegyelethiányról tanuskodó fellépése nagyon lehangolta akkor a szász köröket. A szobor felavatása augusztus 21-dikén lesz.

— **Dráma Abbaziában.** Abbazia csöndjét — mint levelezőnk írja — titokzatos öngyilkosság zavarja meg. Az öngyilkos Fiala Lajos, nezsideri 35 éves kereskedő. Körülbelül nyolcz nappal ezelőtt érkezett Abbaziába Fiala Janka, Fiala Lajos nezsideri kereskedő neje, hogy tengeri fürdőket használjon. Alig pihente ki az asszony az ut fáradalmait, levelet kapott Nezsiderből a férjétől, aki azt írta, hogy közelebből meg fogja látogatni, mert utolsó bucsut akar tőle venni. E levél szerfelett megijesztette ugyan az asszonyt, de azért nem tulajdonított neki komolyságot. Mult szombaton azonban, a kora reggeli órákban tényleg a Bellevue-világban termelt Fiala Lajos és egyenesen felesége lakásába tartott. Ott hosszas tanácskozott az asszonnyal és ekkor azt a benyomást tette, mintha nem volna épelméjű. Estefelé Fiuméba jött és itt a „Piccolo” vendéglőben szállt meg. Majdnem az egész éjjelt lelélirással töltötte el és csak a hajnali órákban tért nyugalomra. Valami nagy dolgon törhetett azonban a fejét, mert korán reggel már fölkel, kifizette a vendéglői kontót és eltávozott. Hogy vasárnap reggel mit csinált Fiumében, nem tudni, csak enyi volt megállapítható, hogy egy hatlövetű revolvert vásárolt. Vasárnap délután visszament Abbaziába és egyenesen a Bellevue-világba tartott; feleségét azonban nem találta otthon, mert sétán volt. Fiala hazatérése után, körülbelül kilencz óra tájban a parkban látták Fialát, ki jobbjobban szorongatta a revolvert s fenbhangon folyton kiáltotta:

— Janka! Janka!

Kevéssel rá azután eltávozott a parkból, egy dobozát vett elő, abba betette a jeggyűrűjét, készpénzét, arany óráját láncostul s még néhány apró csecse-beccsét, majd gondosan becsomagolta és levél kíséretében egy pinczérrel elküldte a feleségének. A levél magyarul volt írva s így végződött:

Jankám, midőn e sorokat olvasod, én nem létezem többé. Üdvözlét mindnyájatoknak. Férjed Lajos.

Midőn Fiala elolvasta a levelet, telefonált a voloccai csendőrséghez, hogy tegyen intézkedéseket az öngyilkosság megakadályozására. Este fél 11 órakor csakugyan egy voloccai csendőr észrevette Fialát, amint ez a Bellevue-parkban járt, de Fiala is észrevette a csendőrt és ebben a pillanatban fejbőlte magát úgy, hogy összerogyott. Szerencsétlen a fiumei városi kórházba szállították, ahol 3 órai agonia után meghalt. Öngyilkosságának okát titok borítja.

— **A viperák áldozata.** Horvátország Bosziljevo községének környékén — mint tudósítónk értesít — a mérges kigyók nagyon elszaporodtak. A héten is két emberélet esett áldozatul a viperák marásának. Az egyik egy tizenkét éves leányka, Katicsa Dora, aki a mezőn munkálkodott, mikor egy viperá megcsipte. A szegény leányka meghalt, mielőtt orvosi segély érkezhett. Bozsaics Mile is viperamarásnak lett áldozata. Többet is megmárt a veszedelmes kigyó, de a kellő időben beadott ellenszer megakadályozta a halált s így valószínű, hogy ez utóbbiak meg is gyógyulnak.

— **A leánygimnázium első vizsgálója.** Ma volt a budapesti leánygimnázium első évfázó vizsgálata, amely iránt a tanügy vezetőinek körében nagy volt az érdeklődés. Jelen voltak a vizsgálaton Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, báró Eötvös Loránd a tudományos akadémia elnöke, Erdődi Béla és Homann Ottó tankerületi főigazgatók, Axamety min. tanácsos, Beöthy Zsolt stb. Wlassics miniszter és a többi tanügyi kapacitás is élénk figyelemmel kísérte a latin nyelvű feleleteket s a miniszter maga is több kérdést intézett a leánygimnázistákhoz, akik mindannyian szép előmenetelről tettek tanúságot. A közoktatásügyi miniszter a vizsgálat végén elismerését fejezte ki Szuppán Vilmos igazgatónak és a tanári karnak.

— **Halálhíradás.** Gyurkovits Ágoston e hónap 9-én reggel 4 órakor, életének 82-ik évében meghalt Nagyváradon.

— **Brassómezei öngyilkosok.** Brassó vármegyében az utóbbi napokban egymást érik az öngyilkosságok. Letschkesz János, akiről a napokban írtuk, hogy a Prázmár mellett az árokban halva találták, mint a vizsgálat kiderítette, öngyilkosságot követett el. Ma megint két öngyilkosságról értesülünk. Tari János, 55 éves, nőtlen nap-számos, Hosszúfaluban arzenikummal megmérgezte magát. Holtteste mellett még ott találták a mérget. Klöckner János 60 éves földmives pedig Szent-Péteren lakásán felakasztotta magát.

— **Egy püspök beszéde.** A temesvári római katolikus papnevelő tegnap tartotta Leon-ünnepét, mely alkalommal Desewffy Sándor püspök hazafias záróbeszédet mondott, melynek végszavai ezek voltak: „Szent Gellért zászlajával az egyik, Szent István zászlajával a másik kezében kell haladni előre s munkálkodni a közjó és az egyház érdekében, az igazi csanádi papnak.” A főpap szavait a közönség lelkesen megélejezte.

— **A boszu áldozata.** Ujverbász levelezőnk írja: Tegnap a hajnali órákban az ország-uton nagy vértócsában, össze-vissza verve találták fel a munkára szelő emberek Óverbász községének egyik jómódu földesgazdáját, az 56 éves Szremecz Milánt. A szerencsétlen ember csak annyit tudott mondani, hogy Radovano Milán, Radivojev Damján és Szekiczky Szima távoli rokonai, akikkel egy örökségi per miatt amelyet a napokban végleg megnyert, már régen haragban van, támadták őt meg. Ezek az éjjel fejszéssel felfegyverkezve lettek rá, amint egyedül jött Kulárol és addig ütötték-verték, mignem vértől elborítva eszméletlenül összerogyott. E vallomás

után a szerencsétlen ember meghalt. A csendőrség rögtön elfogta Radovanov Milánt, míg czinkostársai már megszöktek volt a községből. Radovanov be is ismerie a gyilkosságot. Ez a Radovanov ugyanaz, aki két évvel ezelőtt egy Herczeg nevű községi rendőrt az utcán agyonütött és ezért Vácot két évi rabságot szenvedett. Csak két hónappal ezelőtt bocsátották haza feltételes szabadságra, de ugy látszik, a megrögzött gonosztevőn a büntetés nem sokat használt. A másik két gyilkost nyomozza a csendőrség.

— Gyujtogató asszony. Bácsfeketehegy levelezőnk jelenti: Pangahart Judit helybeli jómódu gazdaszony könnyű módon akart nagy vagyonhoz jutni és szép házat és melléképületeit négy biztosító-intézetnél igen magas összegig biztosította. Tegnap éjjel fálverték a községben a barangot, Pangahartné háza lángban állott. — A vizsgálat kiderítette, hogy Pangahartné maga gyújtotta fel házát, hogy a biztosítási összeghez jusson. A gonoszszándéku gyujtogatónót a csendőrség heksírte a szabadkai királyi törvényszékhez, ahol már töredelmes vallomást is tett.

— Jól kezdik! Néhány diák, aki most tette le az érettségi vizsgát valamelyik fővárosi középiskolában, a jelentőségteljes esemény megünneplésére tegnap az „Országos Kaszinó” vendéglőjében banketet rendezett. Az „érett” legényeknek bizonyára ez volt az első banketjük, bár egész határozottan nem merjük azt állítani. Olyan szakavatottsággal fogtak hozzá érett voltak hebizonyításához, hogy szinte csudálatos. Tíz forintos banketet ettek ez emberkék, szóval jól kezdték meg az életet. Alig rázták le az iskolapad porát, már tízforintos banketet rendeztek. Ugyan mit csinálnak majd akkor, ha — ami most már rendes szokás — tíz év múlva találkozni fognak?

— Temesi honvédek gyűlése. A temesi honvédegyesület — mint tudósítónk sürgönyzi — ma közgyűlést tartott, mely alkalommal megvetését fejezte ki Kossuth Lajos emlékének gyalázói ellen. Elnökül az elhunyt Mészáros Rezső helyére Bécsi Gedeon kórházigazgató, volt 1848—49-iki főhadnagyot választották meg.

— Magyar férfikalap-dívat-egylet. Már most kiderült, hogy honnan kerül elő az a furcsábbnál furcsább alaku, tömördek fajta férfikalap, amely naponkint kivonul az Andrássy-utca és a főváros más többé-kevésbé járt utvonalaiba. Eddig titok volt, mert senki sem tudta, hogy magyar férfikalap-dívat-egylet is van, pedig már négy esztendő óta örvend a fényes napvilágnak. Most tudódott ki, hogy negyedik évi közgyűlését és ezzel kapcsolatos őszi dívatválasztását tartja. Június 12-én vasárnap délután 5 órakor lesz a nevezetes esemény, amelynek a kalap-szavazás lesz a főrésze, Félreértések kikerülése végett: nem a kalapok, hanem az egyleti tagok a kalaposok szavaznak: milyen legyen az őszi dívat. Hogy vajjon ugy járnak-e, mint az Akadémia a drámákkal, amelyek pályadíjat nyernek és a premieren elbuknak, nem feltétlenül bizonyos.

— Kivégzés. Belgrádból írják lapunknak: Holnap egy hajdukot fognak kivégezni a Karaburnitdombon. Minthogy a kivégzés a szabadban és nyilvánosan történik, a lakosság nagyban készülődik a „látványosságokra.”

— Századvégi történet. Különös dolgok történnek a világban, míg egy sereg kardos menyecske és hajadon a nők emancipálásért harszol. Ugy szólván napról-napra követnek el öt évestől fölfelé menő hölgyek olyan dolgokat, amelyek azt a kérdést vetik föl:

— Hová akar a hölgyvilág emancipálódni?

Tegnap is, lám, mi történt. A csehországi Teplitz mellett levő Graupenben a Ferencz József-otthon nevű leánynevelő-intézetből öt, — 12 és 15 év között levő — növendék megszökött. A leányok Berlinbe valók és egy Berlin mellett levő városka penzionátusából vitték őket Graupenbe. A szökevények az ablakon át jutottak ki az intézetből és a Dux-Bodenbach vonal símei mentén nekiindultak a nagy utnak — hazafelé. Kulmsnál azonban nagyon

elfáradtak már, aztán meg a hosszú ut a türelmet is elvesztette. Megszólítottak egy vasuti munkást:

— Mondja csak, bácsi, messze van még Berlin?

Feleletet azonban nem kaphattak tőle, mivel a jámbor azt sem tudta, hogy mi fán terem az a Berlin. Azt azonban megtette, hogy elment az állomási főnökhöz és megkérdezte tőle. A főnök ilyen módon tudomást szerzett a kalandos leánykákról, bevezette őket a lakására és ellátta őket enniivalóval, meg éjjeli szállást is adott nekik. A derék kulmsiak másnap gyűjtést rendeztek a kis szökevények javára, hogy vasuton utazhassanak haza. Akadt melléjük kísérő is, aki hazáig elvezette őket, ennek elpanaszolták, hogy a rossz bánásmód és a fölöttébb gyönge élelmezés készítette őket erre a lépésre. A graupeni intézet ellen pedig vizsgálatot indított az aussigi kerületi kapitányság.

— Félórásig tartó várópör. Természetes, hogy ez is csak Amerikában lehetséges. Indiana államban, a Pennsylvania-vasut mentén fekszik az a helység, ahol a bíróság nem is egész félóra alatt egészen elintézi a válni kívánó felek ügyét. A városkát megelőző állomáson a következő figyelmeztetést mondja el a kalauz az összes nagyobb részt nászutazókból álló utasoknak:

— A következő állomáson félórásig áll a vonat. Azok a tisztelt utazók, akik esetleg válni akarnak, forduljanak a pályaudvaron levő bírósághoz, mely minden vonat érkezésekor ülést tart s míg a vonat vizet és szenet vesz, a válni kívánókat törvényesen elválasztják.

A figyelmeztetésnek igen gyakran van fogalma és az is megessik némelykor, hogy elvált párok nyomban újból megesküdnek egy másik párral, vagyis, hogy rövid uton férjet és feleséget cserélnek... Így írják ezt angol újságok.

— A Dreyfus-huszár. Francisque Sarcey a következő választási fogást beszéli el a „Figaro”-ban. A jelölthöz, akinek nagyon erős chanceai voltak, beállít egy napon egy választási ügynök és így szól:

— Ha azt akarja, hogy biztos legyen a megválasztatása, menjen el az X-utca 15. számú házába, ott lakik M. ur, a kerület legbefolyásosabb embere. Ő sokat tehet az Ön érdekében.

A jelölt megfogadta a tanácsot és elment az említett urhoz, akinél olyan jól érezte magát, hogy két teljes órát eldiskurált az ország érdekeiről és egyéb dolgokról. Másnap egy hetilap megírta néhány sorban, hogy a jelölt abban a bizonyos házban két órát töltött. A kisserkesztett jelölt ügyet sem vetett a néhány seumitmondó sorra, másnap azonban, a választást megelőző napon, a következő hír jelent meg abban a kis lapban:

„X. Y. képviselőjelölt négy nap óta minden nap két órát tölt az X-utca 15. számú házában, ahol Dreyfusnak egyik unokanővére lakik. Jó lesz, ha a választók figyelembe veszik ennek a Dreyfus-huszárnak manipulációját.”

A jelölt, aki biztosra vette megválasztatását, mindjárt a választási nap reggelén nagy szomorúsággal látta a rövid hír hatását. Alig akadt olyan hátor polgár, aki rá mert volna szavazni és természetesen meg is bukott. Az az ügynök az ellenjelöltnek béreltje volt.

— Csendélet Algírban. A békesség olyan, mint a fán ülő madár; ha egyszer elriasztják, csak nagysokára tér vissza. Algírban már régóta folytak a belső háborusok. Hol a francziák ütök az arabokat, hol az arabok a francziákat, hol meg mind a ketten a zsidót, de a békesség madara csak nem akar visszaszállni a feketék és fehérek közös országába. A napokban vagy negyven szerezcsen vázakozott a mostaganemi törvényszéki épület előcsarnokában valami tárgyalásra. Kétten közülök összeszólaalkoztak és egy-kettőre késhegyre is mentek. Erre aztán összeröfentek valamennyien és néhány perc alatt a közbejött fehérek segítségével olyan verekedést rendeztek, hogy a csarnok márványpadlóját egészen elöntötte a piros vér. A verekedés híre olyan nagy izgatottságot keltett a békességtől különben is elszoktatott lakosok közt, hogy a kereskedők rögtön becsukták boltjaikat. A

rendőrbiztosnak, aki nagy asszisztenciával jelent meg a verekedők között, alig sikerült a békét egyelőre helyreállítani. A verekedő arabok a Mostaganemtól mintegy tíz kilométernyi távolságban levő Abukirből valók és már régóta két pártra szakadva nagy ellenségeskedésben élnek. A lakosok nagyon félnek a zavargások folytatásától, noha a verekedők nagyrészt elfogták és fogságba vetették.

— A vonat kerekelt alatt. M. a János 58 éves napszamos tegnap este beborozott állapotban bandukolt a külső soroksári-uton hazafelé. Érközben a Soroksár felől jövő vonat elütötte, úgy, hogy életveszélyesen sebesülve vitték a Szent István-kórházba.

— Legyőzött szerb rablók. Szerbia rudnik kerületében a hajdukok rendkívül elszaporodtak. A garázda bundák az egész vidéket rettegésben tartották és Veszelinovics nevű gazdát, ki őket elárulta, kegyetlen módon felkoncizolták. Végre a hatóság is megsokalta a garázdálkodást és — mint tudósítónk írja — valóságos kőrvadászaton rendeztek ellenük. A zsandárok a főczinokok közül Milosevicset és Thadovicset lelőtték, többeket pedig elfogtak.

— Legjobb minőségű és színtartó harisnyák és sportruházatok a legnagyobb választékban Heyek Adolfnál IV., Szervita-tér 8. „Vadászúthoz.”

— Polgár Sándor egyet. gyakorlott kötszerész, Budapest, Krzsélet-hírut 61, ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészi és betegápolási tárgyokban.

Napirend.

Naptár. Szombat, június 11. — Római katolikus: Barnabás apost. — Protestáns: Barnabás. — Görög-orosz (május 30.) Szaer ap. — Zsidó: Sivan 21. Sabbath Behalotecka. — Nap kel: 3 óra 47 perczkor. — Nyugszik: 7 óra 40 pkor. — Hold kel este 11 óra 53 perczkor éjjel. — Nyugszik déli 12 óra 27 perczkor. A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Nemzeti muzeum képtára nyitva d. e. 9—1 óráig. Többi társai 50 krajczár belépődíj mellett tekintethetők meg.

Technologiai iparmuzeum zárva. Tavasz nemzeti közti tárlat az új műcsarnokban, nyitva 9-től esti 7-ig egyházamban. Belépő díj 50 kr.

Az iparművészeti muzeum nyitva 9—1-ig. Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Muzéumi könyvtár nyitva 9—1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig. Deák-manzoleum a kérepezi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.

Egy takarékpénztár csődje.

Máramarossziget, június 9.

Van abban valami tragikomikus vonás, mikor egy takarékpénztár, amelynek feladata, hogy a takarékoságot előmozdítsa, oktalan pazarlás és bűnös könnyelműség következtében megbukik.

Ez — a takarékpénztárak életében nem is ritkán előforduló — balcsét érte a máramarosszigeti takarékpénztárt, amely 1896-ban még husz százalékos osztalékot fizetett, aztán pedig egyáltalán beszüntette fizetéseit. Az intézet bukása természetesen a közelről érintette Máramaros megye egész közönségét, amely összetakarított pénzt odahordta. Képzeltető, hogy mily érzékenyen érintette ez a gyanus bukás a közönséget, amikor 1896-ban a betétek összege túlhaladta a két millió forintot, amely összegnek alig az ötöd részét kapták vissza a betevők, többnyire szegényebb emberek, munkások, napszamosok, cselédek, k's hivatalnokok, özvegyek és árvák, akiknek legnagyobb része betétjének elvesztése következtében teljesen tönkre ment s a legnagyobb nyomorba jutott.

Ezek a betevők végre megunták a sok huzavonát s a rendkívül hosszadalmas és reménytelen csődeljárást s 9-én délután három órakor Máramaros-Szigeten értekeletet tartottak, amely bővelkedett a viharos és a megindítóan szomorú jele netekben.

Az értekeleten, melyet Hummel Gyula őrnagy, Liedermán Emil nyugalmazott erdőész és Láng Nándor kincstári kezelőiszt hívtak össze, nagy számmal gyűltek egybe a takarékpénztár betevői.

Az értekelet elnökül: Malonyay István kegyesrendi igazgatót választották meg, míg a jegyzőkönyv vezetésére Preinészberger Gyula városi aljegyzőt kérték föl.

Malonyay hosszasan fejtegetve a szomorú sorsra jutott szigeti takarékpénztár bukása óta beállott eseményeket, konstatálja, hogy két év alatt odajutottak a betevők, hogy betétjükből husz százaléknál többet aligha kapnak. Utána Liederman Emil szólalt fel és előadja, hogy kezdetben, mikor a takarékpénztár megbukott, kijelentették, hogy a betevők megkapják teljes pénzüket, sőt a részvényeseknek is jut. Rövid idő múlva már a részvényesek elvesztéséről szállingóztak hírek, de a betevőket még mindig teljes követelésüknek kielégítésével kecsegtették. Később már csak 70—80 százalékot ígérték, s ez a kvóta tartotta is magát jó darabig, miközben a régi igazgatóság lemondott s egy alkalmi bizottság vette át a takarékpénztár kezelését. Azóta az intézet csődbe jutott, a betevőknek most már alig ígérnek husz százalékot. A felszámoló bizottság működésével jól betették az ajtót.

Megindult a pénzek behajtása, de a kiadás is. Nagy idegesség közt folyt a dolgok intézése. A pénz, amint befolyt, úgy ki is folyt. A betevők segíteni akarván a helyzeten, megadták a két évi moratóriumot, de hát az sem segített a bajon s beköszöntött a csőd. Kinevezték a tömeggondnokot s a helyettesét, megválasztották a csődválasztmányt. A tömeggondnok átvett — amint hírlik — 20.000 forint készpénzt s eddig befolyt 60, vagy 80 ezer forint. Ebből a csőd-tömeggondnok számlája huszonöt ezer forintot emésztett fel, a fennmaradó 50, 60 ezer forintból az elsőrendű csődhitelezőket elégitették ki. Az ingatlanok értéke 170.000 forint, Haas fűrészműháza 60.000 forint. Ezenkívül vannak még váltókövetelések, hogy mily összegűek, azt határozottan nem tudni.

Báró Roszner Ervin főispán fáradozására a kormány 400.000 forintot helyezett csekély kamat mellett kilátásba. De a kormány a segítség megadását bizonyos feltételhez kötötte, ami miatt az egyezségből semmi sem lett. Indítványozza, hogy válasszanak a betevők egy öttagú bizottságot, mely a főispánt arra kéri, hogy a 400.000 forintot tartsa függőben mindaddig, míg a bizottság a csődválasztmányának a betevők nevében az alkalmi egyesület ajánlatának elfogadását ajánlani fogja.

Liederman szavaira végre különösen a jelenlevő asszonyokból és lányokból kitört a sokáig elfojtott keserűség. Egyszerre öten is beszéltek s minden beszédből tengernyi szidalom és maró szemrehányás áradt ki. A legtöbben sirtak és jajgattak s kijelentették, hogy ha nem kapják vissza a keservesen megtakarított fillérjeiket, hát mindenre képesek lesznek.

Az értekezlet higgadtabb tagjai csitítgatni próbálták a végleg elkeseredett asszonyokat, de sokáig hiába. Az egyik asszony zokogva kiáltotta: — Inkább az életemet vegyék el, de a pénzemet nem hagyom, mert ezek az én utolsó garasaim, amelyekből a gyermekeimet, sőt még öreg, keresetképtelen apámat is el kell tartanom.

Egy szegény cselédlánynak a csillapíthatatlan jajveszékeltése is nagyon megindította a jelenlevő kárvallottakat. Ez a szerencsétlen teremtes huszonöt éig kuporgatott filléreit veszíti el ezen a préda intézetben.

Végre nagynehezen egykissé lecsillapodtak a kedélyek s dr. Jósas-Zneg Győző felszólalt és azt indítványozta, hogy az értekezlet fogadjon el Liederman javaslatát azzal a hozzáadással, hogy a betevők érdekeit képviselő öt tag hatalmaztassék fel arra is, hogy ha a csődválasztmány az alkalmi egyesület ajánlatát nem fogadja el, megtehesse a szükséges lépéseket a törvényszék előtt s kérhesse a tömeggondnoknak állásától való elmozdítását. A törvényszék elnöke pedig kéressék fel e bűnpernek sürgős lebonyolítására. Ha egy kereskedő — ugymond — hamisan bukik, lezárják s itt uriembernek, kikkel nap-nap után kell, hogy kezdet fogjunk, büntetlenül járnak kelnek, anélkül, hogy az osztó-igazságnak sujtó karja elérje őket. S ha a törvényszék kérésöknek nem tesz eleget, úgy forduljanak a táblához, onnan a kuriához s ha hatvan nap alatt nem kapnak elégtételt, van ennek a megvények ö-iat képviselője, forduljanak azokhoz, hogy vigyák be ez ügyet a parlamentbe. Indítványt elfogadták s a betevő

érdekeit képviselő bizottság tagjainak megválasztották: Steinhausz József főerdőmestert, Humpel Gyula őrnagyot, Liederman Emil, Láng Sándort és Tóth Kálmán kereskedőt.

Az értekezlet egyben kérvényt is küldött Erdély Sándor igazságügyminiszterhez, amelyben elősorolván a máramaroszigeti takarékpénztár intézőinek hallatlanul könnyelmű, felületes és csalási szándékot eláruló eljárását, arra kéri a minisztert, hogy: a máramaroszigeti, csődbe jutott takarékpénztári igazgatósági tagok ellen ez általuk elkövetett büntetendő cselekményekért a hivatalos és idegen pénzek biztosítása céljából, a legszigorúbb törvényes eljárást alkalmazza, a károsultak javára az igazgatósági tagok összes ingó és ingatlan vagyonyuk lefoglalását, esetleg a szűkeghez köpest azoknak letartóztatását rendelje el, hogy ezáltal a hitelezők jogos igényei és érdekei kielégíthessenek.

Az öngyilkos vallomása.

Habereger Gyula kézírása.

Egy előkelő aradi jogászúnak öngyilkosságáról adtunk hírt tegnapelőtt. Habereger Gyulának hívták a boldogtalan ifjút, aki egy vidéki város aranyifjúságának számottevő tagja volt, mikor először fölkerült a nagyvárosba, ahol rögtön észrevette, hogy itt senki sem veszi észre. Könnyelmű, de vagyonos fiuk szokása szerint ekkor az ugynevezett „tulkiadási” rovat segítségével akart valamivé lenni itt Budapesten, de persze abban a világban, ahol pezsgő, cigány és fiaker szokta pótolni az egyéni érdemeket. Habereger Gyulának aztán ez nem sikerült. Vagyona jelentékeny volt, de nem állt arányban ambíciójával és a tizezrek gazdája az éjjeli világban hasztalan igyekezett a százerek és milliók gazdáival egyforma ragyogású csillag lenni. Vagyona így nagyobb effektusok nélkül eluszott és a fiatal ember, aki anyagiilag tönkrement, lelki egyensúlyát is elvesztette. Családja egy elmegyógyintézetben helyeztette el, ahonnan felév múlva, állítólag, gyógyultan jött ki. De akkor aztán idekünn más volt neki a világ; Habereger Gyula, a gyógyult elmebeteg nem talált többé egyetlen egy embert sem, aki az ő régi dicsőségét respektálta volna, sőt úgy rémlett a beteg lelkű embernek, mintha az utcán is már most, az ő régi vidéki ismerősei mind azt suttognák: — Ni, ez az a Habereger Gyula, aki meg volt bolondulva!... Habereger Gyula ennek következtében föbelötte magát. Miként meg volt írva tegnapelőtt.

Ma a szerkesztőségi kéziratok közt kutatván, egy régi írást találtunk a fiókban ez év februáriusáról. Egy levélformában írt elbeszélés az, melyet februárius 18-án küldött be az „Országos Hírlap”-nak Habereger Gyula. A kézirat tiz nagy negyedréte oldal. A históriának nincs címe, a két levélből álló elbeszélésnek meseje is abszolúte semmi, az egész teli van jó ötletek mellett zavaros kitérésekkel, úgy látszik valóban, mintha az örültek házában írta volna Lombrosnak valamelyik olyan alakja, akit a nagy pszichiáter úgy szokott nevezni, hogy: „örült valami zseniálitással.” A két levélből álló elbeszélésnek az a foglalatja, hogy az első levelet egy fővárosi szép asszony írja bizonyos Horváthy Diodor nevű urnak Aradra, tréfalokozván az ifju urn, aki „letört” itt Budapesten, a szerencsétlen versenyparipákhoz hasonlóan. Már most hát hogy van, mint van Diodor ur?!... A második levélben aztán erre felel Diokor, a letört ifju, a kisvárosból.

Úgy látszik, nem is volt Habereger Gyulának egyéb célja, csak az, hogy Diodor urat megszólaltassa. Magamagát akarta leírni Diodor képeben. A csalódott, letört, czinikussá lett, kétségbeesett strébert. Akinek csak az a melegsége, hogy mint ebből az írásból is látszik, csakugyan elmebeteg volt, valószínűleg már akkor is, mikor „fölkart tűnni” Pesten. Nem állhatjuk meg, hogy az öngyilkos Diodor-Habereger vallomásaiból ne közöljünk itt egyes bizarr, ötletes, de zavaros passzusokat. Ime:

— Nagyságos asszonyom, írja a szép asszonyomnak, kitől tudta meg, hogy elveszítettem kisémet, s a nemesi bérletre kellett vonulnom, s így kell élnem, hogy a zlogyek, a mifert

nem lehetek, nem lévén nervus rerum-on csak nervositásom bizonyos emberektől. Kitől tudta meg? Hisz a pénz csak éjjel lehet szórni. Ami rosszul van így, mert az ember akkor nem látja, milyen kapzsi, mohó állati vágygyal veszik körül, mert ha látná a tékozló, lázas csalánkiütést kapna s ettől való félelmében abban hagyná a tékozlást.

Ha nem a fajta tékozló volna, mint én, ki csak abban a korban van egy korbelleivel, hogy igényeinek megfelelő sok száz ezrenincs. Egyébben nem. Mert bevallva nagy hibámat, előhozom jótulajdonságomat, maga megbocsájt, hisz tudja, tetszeni akarok. Szegénynek is szórni a pénzt — melegágy ahhoz a könnyelműség. De berugott milliomosnak áll jól s egy báró Hirschnek, keresni az utcán s egyebütt a hosszú orru embereket. Ma sok van, mert sok embernél hiányzik a — pénz, a pénz. S én kerestem és segítetttem őket, de elfelejtettem, hogy Hirsch nem vagyok, az arany-zsidó s berugott milliomos is csak annyiban voltam, hogy berugva annak képzeltem magamat.

Igenis, nem volt sok százezrem, de sok volt ahhoz, hogy dolgozni tudjak.

Köszönöm az „Arad gyöngye” elkeresztelést, de hisz így maga az istállótulajdonosom s fájdalom, a férjem még inkább. De mégis mit kapok pezsgő, lefestés, szobor helyett. Mert féltett telivére ezektől csömört kapott. Pusztán babért? Nos, jó, küldjön. Hogy én oda adogathassam a „nemzeti” művészeknek, vagy „mieink” hozzájuk hasonlónak (a „k” többes szám megfelel a görög dualisnak, mely kettőt értett). S nagy ravasz vagyok és udvarias, így mindenki magára veheti, mint Szilágyi, lexiconfejtő házelnökünk az egyik „nagyszónokunk” a másik Polónyi, Janicsáry lehet. Mert ha az egyik — egy, a másik mégis csak — mindegyik. (???)

Nos, nagyságos asszonyom, a párisinak hiányzik a boulevard-por az akác-czokról, nekem hiányzik a nemzeti színház az ő művészeivel. Mert hogy egyebet ne említsek, az esztétikailag szép gesztikuláció sokat közvetít az író intencziójából a közönséggel, de nem tartaná furesának, asszonyom, ha bizarr, de lelke stíljét jelentő boudoirjában érzelmeim emelkedésével tagjaim emelkednének, mint két itteni színészünk (megint kettő) nemes érzésre valló, szárnyaló szavallatánál élvezettel lábai, karjai?! S ha észreveszik az illetők, hogy lábaikat hozom messzelátómmal hozzam közelebb, hiuvá teszem őket egy életre, mert érdeklődő csövezésemet lábaik kicsiségének tudják be, holott én, mint a csethalat akadémiai értesítővel elaltatni, lábaikat egész közelembé hozva, kleptomániának engedve, egyóletre elrejténi akarom.

Nos, az én pesti akáczfaporomat, ezüstöt kívánok, lehozta (Aradra tudniillik) „Matild”, Paulainé asszony, szerepkönyvében, Ecsogarajt interpretálva s lehozta egy gyönyörű kivitellű dobozban, mintha csak váci-utcai diszmű-tárgy volna s az is. Mindketten műélvezetet nyújtottak az aradi közönségnek, lehozta Császár, Tarján Gida attilájában, melyet az intelligencián igen is megértett s élvezett. Császár, ki tr a színpadi életen s az élet színpadán, kétszer játszotta maga-magát: mint Tarján s mint a felülmulthatatlan Don Caesar de — (par) Császár (még kritikus is).

A felséges nép, a karzat közönsége — persze akkor is tömve volt, mikor nem kellett volna. Szolgáljon meniségeül, hogy volt egy eset, mikor az urak adták a jelt. Nos, nagyságos Asszonyom, hiányzik a karzat művelt közönsége, mert ti dicső pestiek, még azzal is bírtok!...

... Azt is mondja, hogy írjak külföldi utamról?!... A kínai császár nem kínai császár, de egy beteg ur, európai. A szultán szintén beteg, amint

hogya sa h is, London? E mássziv, óriás méretű város, magamagát emésztí már, szomszédságában — Bedlam. Párisban a fin de siècle Messias áttövis koronázzák, köpdősök stb. és keresztre feszítik, De Zola nem fog meghalni, s minden őszinte francziában élni fog, mint keresztényi lélekben Krisztus. Goethe sem halt meg. Él és beteg ezért nem írhat, így mondták Weimarban s éneihittem, mert már külföldi utam előtt is tudtam róla, hogy halhatatlan.

Tudja kuriozumból megvizsgáltattam érdekes fejemet, a nemes arczélút, vajjon nem volna-e okosabb édes hazánkban olyan helyre menni, hol a mágnásgyerek és dzsentry fiu együtt van a kereskedővel s utóbbi kereszteletlenlétére is barátilag szereti a katonatiszt. Ez collegium, hanem is hárman teszik. (Az jutott eszébe, hogy „tres faciunt collegium“.) Mint hallám, ideális barátság van a társadalmunk négy egymásra agyarkodó kasztja között. Ismét megoldva egy szociális kérdés, mondaná a törvényhozó.

Kérdezi, hogy a pénzzel tudok-e bálni? Igen. Nem pezsgőzöm. Hanem a kabátomat oda adom a barátinak, pedig nem mindig áll, hogy madarat tolláról, embert barátjáról. Én magamat tartom jónak. S a szerzetes barátok vétkei mindenestre voltak, ha nem is karthausi. Én jó vagyok, mert vallásos! Maga igaztalanul rázza fejét, de ha már teszi, oh potyogtatna ki édes ajakán egy kis igent, hogy szaladhatnék, rohanhatnék eszeveszetten Pestre, mert a régi vagyok, régi, de jó!

... Innen kezdve már olvashatatlan a kézírás, a megbomlott, de szemlátomást sok természeti adománnyal fölruházott ember kézírása. Post mortem, mint egy rekedt kacagás a föld alól, úgy tör elő az öngyilkos szava ez összehányt betűkből. Léhasága tette örültté, vagy örülségéből keletkezett léhasága — mondják most már meg a pszichiaterék.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Művész-körut.** Csurgay Adél, a kiváló opera- és dalénekesnő most hangverseny-köruton van. Legutóbb Nagybányán, a szatmármegyei kies festővárosban énekelt rendkívül nagy siker mellett. Dalait ellenállhatatlan bájjal és finomsággal adta elő, úgy, hogy a közönség nem győzött neki eleget tapsolni. A művésznőt az a meleg elismerés, amelyet a színpadon arat, a hangversenyteremben is állandóan kíséri. A hangversenyben közreműködött még Horváth Elek, a fővárosi fiatal zongoraművész és szintén nagyon tetszett. Csurgay Adél művészetében e hónap folyamán a kecskeméti és szolnoki közönség is gyönyörködni fog.

* **Debut a Magyar Színházban.** A „Gésák” holnap, szombaton, 64-szer kerül színpadra a Magyar Színházban. Ez alkalommal Mimózát Sz. Tomori Melissza játssza. Ez az első fellépése a Magyar Színházban, amelynek ez évi október havától kezdve szerződött tagja.

* **A tavaszi tárlat.** A képzőművészeti társulat nemzetközi kiállítását ma kellett volna berekeszteni. Tekintettel azonban a közönség érdeklődésére, a kiállítás június 15-ig nyitva marad.

* **Lili.** A Népszínházban Hegyi Aranka gyöngékedése miatt a „Baba” holnapra hirdetett előadása elmarad és helyette „Lili” kerül színpadra a czimszerepben Küry Klárával.

* **Seidl Antal hagyatéka.** A magyar származásu zseniális karmester, aki nemrégiben New-Yorkban elhunyt, könyvtárát a weimari Wagner Rikhard-muzeumra hagyta. Seidl tudvalevőleg kiváló Wagner-dirigens volt és Bayreuthban is dirigált. Általában feltűnik, hogy Seidl mily csekély vagyont hagyott hátra. Gazdag embernek tartották és több new-yorki ház tulajdonosának. Évi jövedelmét 20—25.000 dollárra becsülték. Most mindössze 3800 dollár maradt utána; ebből 1000 dollár jut Budapesten élő testvére gyermekének, a többit özvegye kapja.

* **Premiére az arénában.** A városligeti színpadon szombaton kerül először színpadra „Az operabál” című operette, amely a múlt szezonban Bécsben a wieneni színházban nagy sikert aratott. Berlinben hasonló volt a sikere, s ott több mint százszor adták elő. A városligeti színpadon a főszerepeket Gergely Giza, H. Lévai Berta, Ilosvai, Jeskó, Répási, Taraszovits; a férfiak közül: Giróth, Bejesei, Kövessi és Chatry játsszák. A darabot dr. Komor Gyula fordította, a zenei részt Fodor karnagy tanította be.

* **Vacarescu Helén darabja.** Vacarescu Helén, a román királyné volt udvarhölgye, akit egy ideig a román trónörökösrel együtt emlegettek, most írt egy háromfelvonásos színművet „Sforza Katalin” czímen.

* **Színészet Huszton.** Huszton most Deák Péter színtársulata játszik. A nők közül Feledi Boriska, Karácsonyi Mariska és Pozsonyi Lenke, a férfiak közül pedig maga az igazgató Deák Péter, Szabó József és Szabóky Dezső válnak ki.

* **A felsőmagyarországi amateur-kiállítás.** Kassán e hónap 19-én nyílik meg az amateurök kiállítás. A tárlat a következő csoportokra oszlik: himzés, női kézimunka, fényképezés, festészet, faégetés, faszobrászat, mintázás és faragás, füveg-, majolika- és porcellánfestés, bőrmunkák, amateur-gyűjtemények, hová a művészeti, valamint a keleti tárgyak gyűjteményei tartoznak. A kiállításnak egyik főérdekessége lesz Bubicz Zsigmond kassai püspök külön terme, valamint gróf Pongrácz Ferenc vadászati csoportja.

* **Stavenhagen Münchenben.** A nagy zongorázó, akit a budapesti közönség is ismételtlen megcsodált, és aki jelenleg weimari udvari karmester, ott hagyja ezt az állását. Meghívták Münchenbe Strauss Rikhard karmester helyére.

FŐVÁROS.

(Az új vámterület.) A főváros vámterületének kiterjesztése végett a kormány és a főváros részéről kiküldött vegyes bizottság már befejezte tanácskozásait. Az új vámvonalat a következőképen állapították meg: A IX. kerületben megmarad változatlanul, a X. kerületben a vámterület az összekötő és a körvasutnál kezdődik, a VIII., VII., VI. és V. kerület vámvonalát is a körvasutig vitték ki. A budai oldalon a déli részen az összekötő vasutig terjed a vámvonal. A déli vasut és a budaörsi-ut találkozásától a Laszlovszky-vámig marad úgy, a hogy van. Innentől kezdve azonban a II. kerületi basaréten, verhalom-dűlőn és zöldmálón át, a Mátyás-hegyet kizárva, Kis-Czell mögött a Remete-hegyen át megy a bécsi-utig a jelenlegi vámházig, innen pedig a Filatorigáton keresztül le a Dunáig.

(A panganét.) A panganétnek az a rendeltetése, hogy a bakának a bal oldalát ékesítse s ezenfelül, hogy válságos pillanatokban vasárnap délutánonként a kocsmákban rendet csináljon. Zólyom vármegye más véleményben van, azt hiszi, hogy a panganét békés időkben csak akkor szép, ha a kaszárnya fogasán, vagy a századraktárban lóg. Fölkérte a fővárost is, osztozzék vele ebben a véleményben, mert ez a belkéke szempontjából nagyon célirányos. A jogügyi bizottság ma délután tárgyalta a dolgot s azt mondotta, hogy a panganéthoz nyulni nem tanácsos, mert két élt és hegyes.

(A budai csatornák.) Valóságos földrajzi nevezetességek a budai csatornák. Mindenütt ismerik azokat, valahol csak Budát járt emberek vannak, mert illatos voltak örök emlékeztető, és valahol csak újságot olvasnak, mivélhogy minduntalan ki vannak szerkesztve. A főváros gondoskodik erről főképen, mert valamiről csak kell gondoskodnia. Így kerülnek a budai csatornák ismét a krónikába. A földmivélsügyi miniszter ugyanis felhívta a hatóságot, csináltasson a sok apró csatorna helyett egy nagy fögyűjtő csatornát. Ez kevésbé költséges és kevésbé illatos. A középítési bizottság ma délután tárgyalta a miniszter felhívását s úgy határozott, hogy nem tárgyalja, mert a mérnöki hivatalnak sok a dolga, most nem foglalatoskodhatik a budai csatornákkal. Majd később, amikor nem lesz semmi dolga, vagy mikor a budaiak a csatornák miatt költözködni készülnek.

(A Várszínház telke.) A pénzügyi és gazdasági bizottság ma d. e. foglalkozott a Várszínház telkének a miniszterelnöki palota kibővítése végett való eladásával. A leltári érték, amelyet a miniszterelnökség is kéri, 91.574 forint volna; a telekeladó-bizottság ellenben azt javasolja, hogy 107,347 forint tényleges értéknél olcsóbban ne adják. A pénzügyi és gazdasági bizottságban Rupp Imre ajánlotta, hogy adják a telket, ahogy kéri, mert itt az ideje, hogy a főváros a mostani Várszínház-tól, amelyet ugys csak a legnagyobb erőlködéssel tarthatni fenn, alkalmas módon megszabaduljon. Dr. Országh Sándor a színház kérdésében nem ért egyet Rupp Imrével, s azt hiszi, hogy Rupp Imre ezuttal a miniszterelnök akaratának volt csak hű tolmácsa. A 91.574 forinttal ugyan megelégednék, de csak abban az esetben, ha biztosítják afelől, hogy két év alatt új színház lesz a budai részenek. Herzog Péter arra is garanciát kér, hogy a kormány a tervezett állandó új budai színházban még husz esztendőig a Nemzeti Színház és az Operaház tagjaival tartatja az előadásokat. Egyébiránt ő is, Emmery Kornél és Sigray Pál is a telek értékének és kamatainak kizárólag az új színház céljaira való használtatását javasolják. Ez ki futja szerintök az új műintézet építési költségeit. Pray Hugó csak 107.347 forintért volna hajlandó a terület átadására, de azt nem hagyhatja szó nélkül, hogy itt némelyek a telek értékével való spekuláció után akarják az új műintézet árát összehozni, holott a budai Vigadó költségeire minden fontoskodás, nélkül óriási összeget dobtak ki. A színház is ér annyit, amennyit a főváros a pótlásra annyit, amennyit kell. A bizottság a telek árát 107.347 forintban állapította meg, egyebekben pedig elfogadta Herzog Péter és Pray Hugó javaslatát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Két halálos ítélet.** A halálos ítéletek száma az okkupált tartományokban az utóbbi időben nagyon felszaporodott. Csak a minap végeztek ki ott két embert és a héten ismét két helyen hirdettek ki halálos ítéletet. Az egyiket Dabics Mita viszokói lakos ellen a szerajevói törvényszék hirdeti ki. Dabics büne az, hogy Kosztics Acsim földbirtokost Viszoko és Bukova között az uton orozva megtámadta, agyonverte és kifosztotta. — A másik ítéletet a mostári törvényszék mondotta ki Pajovics Ibro ellen, ki a kruseljavni kávést fosztotta meg életétől, hogy ezáltal vagyonához juthasson.

— **A lejtőn.** Gsalás büntette miatt nyolc hónap börtönre ítélte ma a törvényszék Preszburg Rezső, jó családból származó fiatal embert, aki Blau Albert nyomdatulajdonostól, koholt megrendelések révén 325 forint províziót csalt ki. Preszburg megnyugodott az ítéletben.

— **Fucscs!** A „Mikádó”-kávéházban javában folyt a huszonegy és a detektivek éppen akkor nyitottak oda be, amikor Balikó Sándor bankár harsány hangon bemondta a fucscsot s a játékosok besöpörték nyereségeiket. Másnap Goldberger József, a kávéház tulajdonosa Sajó Sándor kerületi kapitánynak tíz forintot és száz szivart küldött, nehogy baja essék. Ezzel azonban csak szaporította baját, mert a rendőrkapitány megvesztegetés miatt is följelentette és a törvényszék ma ezért dr. Németh Béla védőbeszédének meghallgatása után két havi fogságra ítélte.

— **Az eltűnt misealap.** A szegedi törvényszéknél — mint tudósítónk táviratozza — Csongrádról fenyítő feljelentést tettek, amely szerint a misealapból 12.000 forint eltűnt. A hiányért állítólag Hegyi Antalt, a nemrégiben visszahelyezett plébánost terheli a felelősség. Hubacsék vizsgálóbíró és Gábris ügyész a vizsgálat megtartása végett Csongrádra utazott.

— **Miklós Gyula ügye.** Ismeretes az a bűnpör, mely a hírhedté vált boldvavölgyi viczinális vasut építése nyomán Miklós Gyula volt borsodi főispán és Szabó József miskolczi ügyvéd között keletkezett. Miklós Gyula ugyanis még főispán korában a kormánytól a boldvavölgyi viczinális kiépítésére koncessziót kapott, melyet 80.000 forintért Szabó József ügyvédnek adott el. Kötelezte egyuttal írásban magát, hogy a kormánytól minden befolyását érvényesíti a szükséges kedvezmények megszerzésére s ezért 10.000 forint províziót kötött ki magának. A 80.000 forint körül differenciák támadtak Miklós Gyula és Szabó

József között, mely később büvádi pörnek lett az okozója. Miklós Gyula hamisnak mondotta a tízezer forintos provizióra vonatkozó okiratot s bünyítőtől jelentésében ezenfelől még csalással, sikkasztással s vagy öt büntetendő cselekménnyel vádolja Szabó Józsefet, aki régebben ügyvédje is volt. Szabó József se maradt adósa Miklós Gyulának és zsarolás s egyéb büntetendő cselekmények miatt emelt ellene vádat. A miskolczi törvényszék majd a debreczeni ítélőtábla is nem látott semmi olyan körülményt fenforogni, amely akár Miklós Gyulával, akár Szabó Józseffel szemben a bünvádi eljárást megokolná tenné és megszüntető határozatot hozott. Kölcsönös felebezés következtében a Kuria elé került ez a bűnpör. Kedden kezdték meg a terjedelmes bűnpör ismertetését s még ma is Miklós Gyula ügyével foglalkozott a Kuria. A Kuria semmiféle büntetendő cselekményt nem látott fenforogni, s azért Miklós Gyula ügyében beszűntető határozatot hozott, amely teljesen rehabilitálja a méltatlanul meghurczolt volt főispánt.

Ebben az ügyben Miklós Gyula a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk:

Harmadfel esztendei hányattatás után ma végre végérvényes döntést kaptam ügyemben: három napi beható tárgyalás után a királyi Curia ma beszűntető határozatot hozott, helybenhagyván az alsóbb bíróságok ugyanilyen csatározatának indokait. Inne, három fórumnak megegyező döntése bizonyítja ország-világ előtt az ellenem felhozott vádaknak alaptalanságát. Mikor ügyemet illeten stádiumban ujlóg a nyilvánosság ítélete alá bocsátom, csupán két dologra hívom fel a közönség figyelmét és emlékeztet.

Az egyik vád, amivel politikai és egyéni tisztességem ellen törtek, az volt, hogy főispáni állásommal visszaélve, a kormánytól előnyt csikartam ki a holdvölgyi vasut számára s hogy ezért magamnak jutalmat biztosítottam. Ez volt az ugynevezett proviziós levélre vonatkozó vád. A per során azonban kiderült, hogy a vashidnak fahidnal pótlása már 1894. június hó 20-án 21846/94. miniszteri leiratban engedélyezve volt, tehát hét hónappal a proviziós levél kelte előtt és két és fél hónappal korábban, semmint Szabó Józsefnek a vasuthoz bármilyen köze lett volna. Kiderült továbbá az, hogy a fahidnak akkor való engedélyezése már 1,741.000 forintra leszállított építési tőke megszabásával történt, holott a proviziós levél szerint az akkor már engedélyezett fahidat még csak azután kellett volna az engedélyezett építési tőkének további leszállítása nélkül a jövőben készközlöm. Kiderült végül erre nézve még egy fontos dolog: Vörös László államtitkár jegyzőkönyvi vallomása szerint a proviziós levél kelte után én öt egyenesen felkeretem arra, hogy utasítson vissza minden kérést, amelyet Szabó József az én nevemben is tenne a holdvölgyi vasut ügyében.

Mindezekből világos, hogy a proviziós levélben a hidra nézve említett kedvezményt már a levél kelte előtt engedélyezte a kormány s hogy tehát én sem felfelé nem hasznosíthattam befolyásomat, sem magamnak ezért külön jutalmat ki nem köthettem. Ez utóbbira nézve még megjegyzem azt is, hogy Szabó József, a saját vallomása szerint, maga szerkesztette a proviziós levelet s ugyanakkor tudta, hogy a fahid már engedélyezve volt és pedig 1,741.000 forintra leszállított építési tőke mellett.

A másik vád az volt, hogy főispáni állásommal felfelé is visszaéltem, a vasutmenti községeket önhasznomra törzsrészevények jegyzésére kényszerítvén. A per kiderítette, amit különben Borsodmegye alispánjának 1896. október 31-én kelt hivatalos okirata is bizonyít, hogy főispánságom ideje alatt sem a megye, sem a községek nem jegyezték törzsrészevényeket, mert minden jegyzés már főispánságom előtt régen az érdekeltég végrehajtóbizottságának kezdeményezésére megtörtént. Én tehát főispánságom ideje alatt egy krajczárnyi törzsrészevényt sem engedtem jegyeztetni, noha 54.750 forintnyi törzsrészevény erejéig maradtam az eladási szerződés szerint Szabó Józseffel szemben anyagi kötelezettségben. Az ellenem emelt vádak alaptalanságát napnál világosabban mutatta ki a per. Három fórum megegyező döntése visszaállító reputációmát s annyi üldözés után helyreüti a nevemen ejtett csorbát. Mikor a támadások ellenem megindultak, az volt egyetlen szavam a közvéleményhez, hogy a részrehajlatlan bíróság döntését várja be a közlelküsemert. Ez a döntés most bekövetkezett. Én emelt fővel fogadom.

Budapest, 1898. június 10-án.

Dr. Miklós Gyula s. k.

— A nagyváradai kavicsok. Nagy feltűnést keltett annak idején Nagyváradon, hogy a városi sár és kavicsok hordásánál olymértv visszaéléseknek jöttek nyomára, hogy Deák József utmestert és Czepdi Zsigmond utkaparót vizsgálati fogságba vetették és még többeket vád alá helyeztek. A nagyváradai királyi tábla ma foglalkozott e bűnpörrel. Busch Dávid városi főmérnök és Beszedits János mérnök ellen a tábla elejtette a vádat, a többi vádlottra nézve azonban a törvényszék vádhatározatát helybenhagyta.

Az iv-utcai rablógyilkosság.

(Végtárgyalás.)

Csupaszkepű suhancz ül a vádlottak padján. Előre hajlik, két tenyerébe mélyeszi fejét és zokog, egyre zokog. Szánalmat akar kelteni, pedig meg nem indít senkit. Nem azért sir, mintha megbánta volna bűnét, hanem azért, mert fél. Szinte leolvashatni arczárról a félelmet. Az akasztófát látja maga előtt; az retenti el. Azért reszket minden tagjában, azért zokog. Meggyilkolt egy védtelen, gyöngye véleányt, a legnagyobb kegyetlenséggel, előre eltökélt módon és a gyilkosság elkövetése után a legnagyobb lelki nyugalommal kiitta azt a kávé, a melyet áldozata a maga számára készített. Milyen megrögzött, cinikus gonosztevő lehet az, aki erre képes! Szinte hihetetlen, hogy ez az ember bűnbánólag magába szálljon. Különb is igazi típusa a megrögzött gonosztevőknek. Keskeny homlok, kiálló pofacsontok, kifejezéstelen szempár; minden vonásán ott ül a durvaság. Árvaházban nevelkedett. Ott kezdte meg bűnei sorozatát egy betöréssel lopással, amiért fiatal korára való tekintettel hét hónapi börtönre ítélték. Kikerülve a börtönből rendszer látogatója lett azoknak a csapszéknek, ahol a notorius gonosztevők találkoznak. Inkább éhezett, semhogy dolgoznia kelljen. És gonosz embernek az éhség rosszabb tanácsokat ad, mint más éhez embernek. Wagner Ferencben a gyilkosság eszméjét érelette meg. Arra határozta el magát, hogy megöli Peitl Karolínát, azt a munkásleányt, akihez bejáratos volt s akinél pénzt sejtett. Mindenképen el akarta háritani magáról a gyantut. Hurkot illesztett áldozata nyakára, olvasót adott a kezébe, hogy öngyilkosságra gondoljanak, de hát rajta vesztett. Kitudódott róla, hogy ő a gyilkos és szörnyű bűnéért ma vont a őt felelősségre a törvényszék.

Az ítélő-tanácsban Czárán István bíró elnökölt. A vádhatóságot Genthon Ferenc királyi alügyész képviselte; a vádlottat Barabás Béla ügyvéd, országgyűlési képviselő védte.

Elsőnek a vádlottat hallgatták ki.

Az elnök: Azzal van vádolva, hogy Peitl Karolínát megfojtotta. Beismeri?

A vádlott (zokogva): Beismerem.

— Hogy hívták édesanyját?

— Wagner Marinak.

— Tehát törvénytelen gyermek. Hol nevelkedett?

— A Mayer-féle árvaházban.

— Ahol betöréssel lopást követett el s ezért hét hónapi börtönre ítélték.

— Igen.

— Mennyit kerestt maga naponként?

— Amíg munkám volt, két forintot kerestem, de azután egy barátom lecsalt Belgrádba, hogy ott majd sokat szerezhettek, de éhesen és lerongyosodva kerültem onnan vissza.

— Hogy jutott arra a gondolatra, hogy azt a szerencsétlen nőt megöli?

A vádlott (eltakarja arcát és sir.):

Az elnök: Előbb kellett volna sirnia; most már késő.

A vádlott: Nem volt lakásom. Éheztem. Éjjel belopódtam Petrásekhoz a fészkerbe s ott akartam aludni. Csak hogy nagyon hideg volt és elhatároztam, hogy fölkeresem nénemet, Heinschnét az iv-utczában és megkérem, hogy adjon nekem szállást, amíg munkát kapok. Fél tíz óra tájban be mentem Peitl Karolínához, aki szintén abban a házban lakott. Peitl leültetett és nemsokára kiment. Láttam, hogy három forint van a szekrényben. Küzdöttem magammal, hogy elvegyem-e, mert régebben elhatároztam, hogy inkább meghalok, semhogy még egyszer a máséhoz nyuljak. Nem is tudom, hogyan, elvettem a pénzt. Majd kinyitottam a szekrényt, ahol néhány ékszeret láttam. Egyszerre csak kinyílt az ajtó és belépett Peitl Karolína, aki meglátva engem a nyitott szekrény előtt, nagyot sikoltott.

Nagyon megijedtem s magam sem tudom, hogyan egyszerre csak a földön hentergettünk s én a torkát szoritottam. Mikor már nem lélekzett, nagyon megijedtem. Elfutottam Petrásekhoz; hoztam egy kötőféket és Peitl nyakára tettem a kötelet, hogy azt gondolják, hogy öngyilkos lett. Ezután — mert nagyon éhes voltam — megittam a kávéját.

Az elnök: Látja, maga nem beszél igazat. A kapu már fél tízkor volt bezárva és magát akkor az iv-utca 14. szám alatt senki sem látta. Maga meghuzta magát ott a fészkerben s éjjeltájban belopódzott és megfojtotta kötéllel azt a szerencsétlent. Dulakodás közben két fogát is kiütötte. Azután kezébe adta az olvasót.

— Nem én adtam a kezébe. Mikor másodszor visszamentem, nagyon megbántam, hogy megfojtottam, még azt gondoltam, hogy segíthetek rajta, azért megoldottam a ruháját.

Az elnök: Attól fél, ugy-e, hogy föl akasztják?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Azért nem mond igazat.

A vádlott: Én igazat beszélek, bevallottam mindent, amit tettem, ha ölni akartam volna, oda megyek, ahol sok pénz van, akkor Petrásekát öltem volna meg.

A védő: Mikor kapott maga a gyilkosság előtt pénzt?

A vádlott: Azelőtt négy héttel kaptam Schwartztól, akinél dolgoztam. Aztán kaptam Petrástól.

— Mikor evett azt nap?

— Azt nap nem ettem semmit, hanem előtte való napon kaptam egy ismerős pálinkástól egy kis kenyeret?

— Mikor elment a kötélért, tudta, hogy az asszony már meg van halva?

— Nem voltam egészen bizonyos benne.

Guttléber Józsefné tanu ház mesterné abban az iv-utczai házban, melyben Peitl Karolína lakott. A házban összesen hét lakó van. A vádlottat ismeri.

Az elnök: Ismerte Peitl a fiut?

A tanu: Többször volt nála.

— Emlékszik arra, hogy november huszadikán ott járt a vádlott a házban?

— Arra nem emlékszem.

— Hány órakor zárják be maguk a kaput?

— Fél tízkor.

— Lehetséges az, hogy a vádlott Peitl Karolínát kapuzárás előtt öltesse meg?

— Az lehetetlen, mert akkor még többen ébren voltak a házban.

— Hát mit gondol maga, hogy történhetett az eset?

— Valószínűleg a fészkerbe bujt s kapuzárás után belopódzott a Peitl Karolína lakásába.

— Ki vette észre másnap, hogy Peitl Karolína megölték?

— Egyszerre mentünk be én és Heinschné

— Milyen ruha volt rajta?

— Csak ing volt rajta és hálórekl.

— Nem vették észre, hogy az asszony nyakán kötél van?

— Nem.

— Hát azt látta-e, hogy az olvasó a kezében volt?

— Azt sem láttam.

Az elnök (a vádlotthoz): Hallotta, hogy a kaput már féltízkor bezárták, hát hogy ment akkor maga be?

A vádlott: Én a nyitott kapun mentem be.

Heinschné Ferenczné tanu, a vádlott közeli rokona, megtagadja a vallomástételt.

Wilt Anna tanu vette észre legelőször, hogy a meggyilkolt Peitl Karolína nyakán kötél van.

Az elnök: A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Peitlnek kezében egy olvasó volt. (Fölmutatja.) Ez az?

A tanu: Igen.

Az elnök: Mit beszéltek maguk, mikor a holttestet elvitték?

A tanu: Azt mondtuk, hogy nem lehetett öngyilkos, mert szent asszony volt és előtte való nap mutatott egy kappant, amelyet a nevenapjára meg akart sütni.

Az elnök (a vádlotthoz): Látja, maga akkor bujhatott ki az ágy alól, mikor Peitl néim ádkozott, mert az olvasó a kezében volt.

A vádlott: Amikor én beléptem hozzá, épen krumplit reszelt.

Sebelk a Venczelné, a meggyilkolt leány testvére lényegtelen vallomást tesz. Arról sem tud hogy Peitl Karolínának megtakarított pénze volt.

Kihallgatták ezután Heinschné Jánost, a vádlott unokabátyját, dr. Szöke István orvost, Reichl Ferencznét, a meggyilkolt leány testvérét, Tigi Györgynét, Molnár Sándornét és Molnár Sándort, akik elmondják, hogy milyen helyzetben látták a meggyilkoltat.

A bizonyító eljárás befejeztével a közzvaldó

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, június 10. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 303.95. Az irányzat igen csendes.

New-York, június 10. (C. T. B.)

	június 10. cents	június 9. cents
Buza júliusra	95 ¹ / ₄	93 ³ / ₄
„ szeptemberre	79 ⁷ / ₈	80
„ decemberre	78 ⁵ / ₈	78 ³ / ₈
Tengeri júliusra	88 ³ / ₄	87 ¹ / ₂

Chicago, június 10. (C. T. B.)

	június 10. cents	június 9. cents
Buza szeptemberre	75 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂
Tengeri szeptemberre	34 ¹ / ₂	33 ³ / ₈

Ipar és kereskedelem.

Villamossági trustársaság. Mint B é c s b ő l jelentik, az osztrák hitelintézetnél ma érkező volt, melyen elhatározták, hogy nemzetközi trustársaságot alapítanak a Ganz és társa cég által tervezett villamossági munkák kivételére. Részt vesznek ebben a magyar általános hitelbank, az osztrák hitelintézet, a Ganz és társa cég és a berlini Unionbank. Az új társaságban a magyar általános hitelbankot K o r n f e l d Zsigmond igazgató, a Ganz és társa céget M e c h w a r t András vezérigazgató, az osztrák hitelintézet B l u m igazgató és a berlini Unionbankot H o c h e r t h a l e r Viktor fogják képviselni. A társaságot két millió líra alaptőkével tervezik.

Miskolczi kereskedelmi és iparkamara. E kamara július hó 8-án R a d v á n y István királyi tanácsos elnöklése alatt ülést tartott. A s z ő l é s z e t i k e r ű l e t e k új beosztása folytán Miskolczi megszűnő felügyelő székhely lenni, a folyamatban levő szőlőtelepítések érdekében kéri, hogy Miskolczon a jövőben is legyen szőlészeti felügyelő. A Miskolczon tartandó s ő r á r p a v á s á r rendezésében a kamara részt vesz és erre bizottságot küldött ki. — A kerületbeli g a b o n a - és l i s z t - készletek összeírattak, a készletek elenyészők. A g a b o n a f o r g a l o m gyors lebonyolítása érdekében felszólították a vállalkozók, hogy szállítmányaik továbbítását ehhez képest eszközöljék. A kamara ellenzi azon törekvést, hogy vásárok v a s á r n a p r a engedélyeztessenek, mert a forgalom jelentős emelkedését ettől nem várja, de ellenzi szociálpolitikai indokokból is. Ugyancsak ellenzi, hogy a k ö n y v k i v o n a t o k alapján indított kereskedelmi pereknél az eddigi bírói illetékesség megváltoztassák és az adós bírósága legyen illetékes, mert e reform a forgalom nagy hátrányára szolgál. A forgalmi és ipari viszonyok fejlesztése érdekében az illetékes minisztériumtól kéri a kamara, hogy Miskolczon g ő z g é p k e z e l ő - és kazánfűtő tanfolyam létesítsék, továbbá G y ö n g y ő s ö n, hol már is elég előfizető jelentkezett, közhasználatu t e l e f o n t rendezzenek be, nemkülönben, hogy T i s z a - F ű r e d vasútállomáson hidmérleg állítsanak fel, végül, hogy a miskolczi cipészek szövetsége az állam anyagi támogatásában részesíttessék.

Állami felső építő-ipariskola. A kereskedelemügyi miniszter folyó évi szeptember hótól, azaz az 1898-99. tanévtől kezdve a budapesti állami ipariskola építészeti szakosztályát önállósítja és egy új állami felső építő-ipariskolát létesít, mely mintegy 200 tanuló befogadására lesz berendezve. Ezáltal a kereskedelmi miniszter nemcsak az építőipar érdekében tett nagyhorderejű intézkedést, hanem lehetővé tette egyúttal azt is, hogy a budapesti állami ipariskola gépészeti szakosztálya kibővíttessék és kétannyi tanuló legyen abba is felvehető, mint eddig. Az új építőipariskola egyelőre ideiglenesen bérházban lesz elhelyezve a Damjanich-utczában, de a miniszter már közelebbről külön megfelelő épületet szándékozik az iskola számára emeltetni, ami a jelenlegi bérek tökéletességével a kincstár külön megterhelése nélkül lehetséges.

Kőbányai sertéspiacz, június 10. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként) 300-400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Főtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 57¹/₂—58 krajczárig. Közép (páronként) 251-320 klgig terjedő súlyban) 57¹/₂—58 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 58-59 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 57¹/₂—58 krajczárig, közép (páronként) 240-260 kilogramm súlyban) 57-57¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 56-56¹/₂

krajczárig. Sertéslétszám: 1898. június 8. napján volt készlet 45.039 drb, június 9-én felhajtott 256 drb, június 9-én elszállított 426 darab, június 10-ára maradt készletben 44.869 darab. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, június 10. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. június 9-én érkezett 158 drb. Készlet 480 darab, összes felhajtás 638 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 142 drb, elszállítatlan maradt 496 drb. Napi árak: 120-180 kilós 56-58 kr, 220-280 kilós 57-58 krajczár, 320-380 kilós 54-58 kr, öreg nehéz 53-54 kr, malacz 38 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti borjувásár, június 10. Felhajtott 1596 darab belföldi borju és 43 darab rugott élő borju. Napi jegyzések: Belföldi borju 26-41 forint, kivételesen 44 frt 100 kilónként, rugott borju 20-24 frt 100 kilónként.

Pénzügy.

A bankmutatás. A pénzpiacz viszonyai június hó első hetében nálunk is javultak. A bankhitel igénybevétele jelentéktelen volt. Az érczkészlet a kölcsönadott devisek egyrészének visszabörlése következtében 1.04 millióval gyarapodott és a bankjegyforgalom 2.07 millióval apadt. Az adómentes bankjegytartalék 3.37 millióval növekedett és ismét közel 60 millió forintot teszen.

Az északnémet Lloyd tőkezsponsoritása. Berlinben a tengeri kereskedelmi társaságok vezérigazgatóságának elnöklése alatt gyűlést tartott az északnémet Lloyd 20 milliónyi új részvényének átvételére alakult konzortium és elhatározta, hogy 10 millió márkát felajánl a jelenlegi részvényeseknek 106 százalékos árfolyam mellett.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, június 10.

Legutóbbi jelentésünkben említettük, hogy az ingadozó áraknál alig lehet pontosan megjelölni az üzlet tulajdonképeni irányzatát. Ma már konstatálhatjuk, hogy — sajnos, de úgy van — a hangulat nálunk határozottan lanyha. Hogy ez irányzatnak megvan-e ma a jogosultsága, az már más kérdés, de tény, mikép jelenleg abban a stádiumban van a spekuláció, hogy fittyet hányanak még a vetési állapotokról érkező jelentéseknek is és a tőzsde e kedvezőtlen hírekre nem ad semmit, vagy — hogy egy silány börzeviczetet reprodukáljunk — ad rá — szeptemberi búzát.

Valóban megfoghatatlan, hogy a mind sürűben érkező tudósításokat a rozsa terjedéséről nálunk most semmibe se veszik. Arról értesültünk például ma, hogy a Tiszavidéken, ahol eddig csak a buja, dől vetéseket lepte el ez elősdi, most már a ritkás, álló kalászkokra is átragadt. A déli megyékben szintén aggodalomkellően gyarapodik a parazita. Az üzörkedésnek mindegyre csak az a stereotip felelete van, hogy ilyenkor a rozsa már nem okozhat jelentékenyebb kárt, legalább nem annyira, mint tavaly, amikor már májusban fellépett.

Eltekintve azonban ettől, most új vesszőparipája is van a spekulációnak. Mondják, hogy az a sokat emlegetett kivétel, amely már előre elméleti waggonhiányt is okozott, egyáltalában nem fog bekövetkezni és hogy nagyon tévednek azok, akik azt hiszik, hogy néhány millió métermázsányi buzafeleslegünk a vámhatáron túl fog elhelyeződni. Tápot ad e felfogásnak az, hogy az export tényleg már hetek óta tartózkodik minden üzletől.

Arra magyarázzák ezt — persze a baisseisták — hogy dehogyan is fog a nemzetközi piacz hajba kapni a magyar buza miatt, ellenkezőleg, ép úgy, amint mostan állandóan rezervált a fogyasztás, az már be fogja várni, míg a főbb európai export-államok elkészülnek termésükkel és csak akkor fog majd hozzá az üzlethez.

Ebben már tamáskodnánk. Vágre is azt nem lehet elvitatni, hogy sehol sincs számbavehető készlet. A fogyasztás tehát nem várhat addig, amíg épen jönak találja, mert Succinak mégis csak kevés a hive Európában, az emberek nem akarnak leszokni a miandemapi kenyérről és legkésőbb augusztusban okvetlenül lesz kereslet. Ezidőre pedig csak Magyarország készül el búzájával. Ha ehát nincs exportkereslet, ez valószínűleg csak

rablással párosult gyilkosság büntette miatt kérte Wagner Ferenczet elítélni.

Dr. B a r a b á s Béla védő nagybbszabásu beszédben kelt a fiatal subancz védelmére. Meséit mindenben maga sem hiszi el, de azt mivel sem cáfolták meg, hogy a vádlott csakugyan kölcsönt kéregetni ment be Peitler Karolinához, aztán pedig, mikor a nő pillanatra távozott lopni akart s csak a tettenéréskor adta magát az ölésre. Ezért szerinte lopás és szándékos emberölés a megfelelő minősítés. Enyhítő körülményként felsorolja a vádlott t ö r v é n y t e l e n származását, ifju korát és azt, hogy — árvaházban volt. A legszerencsétlenebb nevelés folyik e helyeken. Az aradi árvaház — ugymond — tavaly ötvenéves fennállását ünnepelte s a hosszú idő alatt nevelt gyermekek közül csak egyet tudtak nagybajjal fogni, hogy az ünnepen ott legyen és beszédel mondjon. Statisztikailag ki lehetne mutatni, hogy az árvaházban neveltek, leányok és fiuk egyformán, nagybbsára mind elzülének. Igazságos büntetést kér.

A törvényszék, elfogadván a közzvádó álláspontját, a tizenhétesztendős Wagner Ferenczet 12 évi fe gy h á z r a ítélte s büntetéséből a vizsgálati fogság által három hónapot kitöltöttnek vett.

SPORT.

† Kerékpáron a világ körül. U j v i d é k i levelezőnk jelenti: B a c h m a n n Zsigmond verbázi születésű hazánkfia, ki kerékpárján 1896. évi szeptember 17-én fogadásból indult el Bécsből és egész Európát, Észak-Amerikát New-Yorktól San-Franciscoig, a Hawai és Samoa-szigeteket, Uj-Zeelandot, Ausztráliát Sydneytől Melbourneig, Ázsiát Tuti-Corintól Bombayig és Ceylont, továbbá Afrikát Sueztól Alexandriáig és Európát ismét Brindisittől Olaszországon, Trieszten, Krajnán, Karinthián és Horvátországon át beutazta, tegnap délután 2 óra körül Ujvidékre érkezett, ahol a bicikli-klub a sok küzdelmen és kalandon átesett világjárót ovációkban részesítette. A híres kerékpáros élményeiről előadást fog tartani. B a c h m a n n a k szeptember 17-én kell Bécsben lennie és így feltétlenül megnyerte a magas fogadást.

† Evezős verseny Budapesten. Július 3-án Budapest mellett evezős verseny lesz a Dunán. A versenyre neveztek:

- I. Junior-négyes: M. A. C., Neptun, Duna.
- II. Bajnokság: Nemzeti h. e., Neptun h. e.
- III. Vándor-díj: maros-aradi cs. e., Ves-larszky Kub Slavia (Prága), Neptun.
- IV. Palánkos-négyes: Szegedi cs. e., maros-aradi cs. e., M. A. C., Dedna.
- V. I. oszt. négyes: Maros-aradi cs. e., Ves-larszky Klub Slavia (Prága), Neptun.
- VI. II. oszt. négyes: Szegedi cs. e., M. A. C., Neptun, Duna.

Ezekon kívül lesz még matrözök és halászok versenye is.

† Az Adria kerékpárok utóbb ismét diadalra vitték a hazai ipart. A Budapesten június 8-án a telepi tornaegyesület által rendezett kerékpárversenyen három első és három második díjat Adria honi gyártmányu kerékpárokon nyertek.

NYILT-TÉR.

Kiadó lakások augusztus 1-ére

Üllői-ut 18. sz. a. ujonan épült házban:

Szobaszint	Bérléshelyiség 700 frt.	portállal ellátott, 2 nyílász.
I. emelet	Üzleti helyiség vagy lakás 1400 frt.	3 udvari szoba, 1 nagy 92 négyzetméteres és 1 kisebb munkakamra, elő-, fűdő-, cselédszoba, konyha, kamra, 2 klozet, pinca és padlással, az udvari traktusban külön fedett folyósóval, direkt bejárat a lépcsőházba.
II. emelet	Lakás 750 frt.	2 utcai szoba, 1 udvari szoba, elő-, fűdő-, cselédszoba, konyha, kamra, klozet, pinca és padlással.
	Lakás 750 frt.	3 utcai szoba, elő-, fűdő-, cselédszoba, konyha, kamra, klozet, pinca és padlással.
III. emelet	Lakás 700 frt.	2 utcai, 1 udvari szoba, elő-, fűdő-, cselédszobával, konyha, kamra, klozet, pinca és padlással.
	Lakás 700 frt.	3 utcai szoba, elő-, fűdő-, cselédszobával, konyha, kamra, klozet, pinca és padlással.
	Lakás 380 frt.	2 udvari szoba, előszobával, konyha, kamra, klozet, pinca és padlással.
	Lakás 340 frt.	2 udvari szoba, előszoba, konyha, kamra, klozet, pinca és padlással.

Utczai lakásokban gáz- és villamosvezeték, parkéta, tapéta stb. Udvari lakásokban gázvezeték, parkéta, fedett folyósók, kertre nyíló kijáratokkal.

onnét van, mert olcsóbb árakra számítanak, de azt már nem hisszük, hogy ez évben is saját fogyasztásunkra maradnánk utalva.

A szeptemberi buza legmagasabb ára 9 forint 63 krajczár, legalacsonyabb jegyzése 9 forint 39 krajczár volt, zárul 9 forint 43 krajczáron, tehát a tegnapielőtti zárlathoz viszonyítva, mintegy tíz krajczárral alacsonyabban.

A többi határidők is kivétel nélkül 5-10 krajczárral olcsóbbodtak.

Tengeriből megint 10.000 métermázsát mondottak fel.

A készáru piacra gyér forgalom volt, változatlan árak mellett.

Az áruleszámoló iroda ma a következő liquidációs kurzusokat állapította meg:

buza	11 frt 45 kr
rozs	8 " 50 "
tengeri	5 " 22 "
zab	6 " 70 "

Ez árfolyamokra nézve volna egy kis megjegyzésünk. Szerintünk — travesztálva egy elmés intendáns nézetét egy Shakespeare darabról — e kurzusokat vagy jól megállapítani, vagy sehogy, de mindenesetre megállapítandók.

Már most hol szedte az árfolyambizottság a 6 forint 70 krajczáros zab-kurzust? Megsughatjuk e hivatalos közlegnek, hogy ma hét forintot kötöttek júniusi zabot. Vagy mire alapítja a bizottság a 8 forint 50 krajczáros rozs-árfolyamot? Júniusi rozsban ma ugyan nem volt forgalom, azonban a szokványának megfelelő oláh rozs 8 forint 10 8 forint 20 krajczáron kapható quantum satis. Tehát valamivel több alaposítást kérünk még ama határidőkre nézve is, amelyeket a tőzsde következetesen ignorál.

A C. T. B. ma a következő, az amerikai termésre vonatkozó híreket teszi közzé. E jelentés azonban össze nem tévesztendő a washingtoni mezőgazdasági hivatal havi kimutatásával, amely csak holnap fog megjelenni.

A mai jelentések közül kiemeljük a Michigan állam földművelésügyi bizottságának becslését, a mely szerint ott a téli buzával bevetett földeken a kihalások a jó közepertemés 98 százalékának felelnek meg, a tengeri földek állása pedig 96 százalékának. A bevetett terület tavalyhoz képest nem változott.

A Kentucky állam hivatalos kimutatása szerint a téli buzavetések állása 104 százalékának felel meg.

Megjegyezzük különben, hogy e két állam közül egy sem tartozik a főbb termelő vidékek közé.

Az egész Unio termésére vonatkozólag tegnap Thomann tette közzé becslését és e taksálás szerint az idei termés még az iddigi vérmes reményeket is túlhaladja.

Thomann becslései kitűnő renomméerak örvendenek, az általa szervezett hírszolgálat valóban mintaszerű, dacára ennek az amerikai tőzsdéken azt tartják, hogy a híres crop-export ezuttal nagyon is rózsás szemüvegen nézte a világot chikagói irodájából.

Thomann ugyanis azt közli feleivel, hogy téli buzával 26,068.681 acres, tavaszi buzával 1,730.000 acres van bevetve és e földek állapota e hó elsején megfelelt 91.2 százalékának, ami a téli buzát és 99.4 százalékának, ami a tavaszi buzát illeti. A várható eredményt téli buzában 450 millió bushelre, tavaszi buzában 325 millió bushelre, összesen tehát 775 millió bushelre teszi.

Ezzel szemben a washingtoni mezőgazdasági hivatal, a téli buzával bevetett földek állását a múlt hó elsején csak 86.5 százalékra taksálta, április 1-én 86 százalékra, tehát maga a téli buza állása a lefolyt hónapban még 4.7 százalékkal javult volna.

Ugyancsak május elsején a becslés 1897-ben 80.2 százalék, 1896-ban 82.7 százalék és 1895-ben 82.9 százalék volt.

A „Cincinnati Price Current“ szerint a nyugati államokban a ki nem elégitő esőzések folytán némi aggodalommal vannak a késői tengeri miatt. Ugyan-e forrás szerint a téli buza állásában egy-

nemely vidéken csekély visszaesés mutatkozik míg a tavaszi buza gyarapodik és jó reményekkel kecsegtet.

Megjegyezzük különben, hogy a C. T. B. sürgönyébe okvetetlenül vastag tévedés csuszott be, mert az merőben képtelenség, hogy a 26 millió acres téli buzavetés 450 millió bushelt, az 1.7 millió acres tavaszi buza vetés 325 millió bushelt igér. Saját információink szerint az Unioban nem 1.7 millió, hanem 13.5 millió acres van bevetve tavaszi buzával.

A külföldi piacok ma lanyha irányban folytak le. Berlinben 1 márkával, Londonban 1/2 pennyvel, Liverpoolban 2 pencevel, Párisban 5 centimesmel olcsóbbodtak a buzaárak.

Amerikában — amint kimutattuk — tegnapelőtt 2 centssel lejjebb szálltak, tegnap pedig 1 centssel emelkedtek az árak.

Buza.

Elkelt körülbelül 3000 métermázsaa fentartott áron.

Előfordult eladások búzában.

Mennyiség mázsában	ó vagy új	származás	hátulrom- kinti súly krajczárban	minőség megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 krajczár	készp. vagy 8 óra
100	új	kalocsai	75	..	Budapest	12.00	3 hó
900	..	felsőmagyar	76	..	..	11.70	..
1500	..	tiszavidéki	76	..	..	11.95	..
300	..	..	76	..	..	12.00	..
370	..	pestvidéki	78	..	..	12.35	..
400	..	..	74	..	..	11.50	..

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Mín. súly hektól.	100 kilogr. kiszp. ára		Mín. súly hektól.	100 kilogr. kiszp. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Tiszavidéki	74	11.75	11.85	75	11.95	12.00
..	76	12.05	12.10	77	12.20	12.30
..	78	12.35	12.45	79	12.50	12.55
..	80	..	..	..	..	..
Pestvidéki	74	11.70	11.80	75	11.90	11.95
..	76	12.00	12.05	77	12.15	12.25
..	78	12.30	12.40	79	12.45	12.50
..	80	..	..	..	..	..
Felsőmagyar	74	11.75	11.90	75	12.00	12.05
..	76	12.10	12.15	77	12.25	12.35
..	78	12.40	12.50	79	12.50	12.55
..	80	..	..	..	..	..

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 84.600 métermázsaa buza 27.700 métermázsaa liszt. A nyugatban 18438 métermázsaa buza, 533 métermázsaa liszt.

Előfordult határidőkötések búzában.

Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
júnus	11.50	11.55-40-55-52 50-47-50	11.52	11.45	11.40	11.45
szept.	9.58	9.55-54-53-56 57-59-60-62-63-62 60-59-57-56-59-57 55-52-50-49-48-47	9.40	9.44	9.22-41-40 41-42-43-44 45-46-45	9.44

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlós Árfolyamok
	június 10.		június 8.		
	penz	áru	penz	áru	
júnus szept.	11.55 9.47	11.50 9.49	11.48 9.51	11.52 9.53	11.45

Rozs.

Készáruüzlet. E cikkben nem volt forgalom.

Hivatalos jegyzések rozsban.

ó vagy új	faj	hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára	
			frtől	frtíg
új	elsőrendű	70-72	8.60	8.70
..	másodrendű	..	8.50	8.55

Raktárállomány: A közraktárban 10900 métermázsaa.

Előfordult határidőkötések rozsban.

Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
júnus	..	..	..	..	..	..
szeptember	7.22	7.24-23-22 21-20-19 18-17-16	7.15	7.15	7.14-13-12 12-14	7.15

Hivatalos határidőjegyzések rozsban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlós Árfolyamok
	június 10-én		június 8-án		
	penz	áru	penz	áru	
júnus szeptember	7.14	7.16	7.19	7.21	8.50

Takarmányfélék.
Készáruüzlet takarmányfélékben. Zab változatlan, a kínálat gyér. Árpa üzletelen. Tengeri ára fentartott, e cikkben megint mutatkozik némi érdeklődés.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Mennyiség mázsában	ó vagy új	ár	minőség	átadási hely	ár netto 100 krajczár	készp. vagy 8 óra
100	új	zab	..	Budapest	7.70	készp.
100	..	..	..	..	7.60	..
160	..	..	..	..	7.45	..
150	..	..	..	..	7.20	..
100	..	árpa	..	Kőbánya	7.00	..
500	..	tengeri	..	Szarvas	5.17 1/2	..
100	..	..	..	Budapest	5.87 1/2	..

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	ó vagy új	Faj	Hektoliterenkinti súly kg.-ban	100 kg. készp.	
				frtől	frtíg
Árpa	..	takarmány	60-62	..	..
..	..	égetni való	62-64	..	..
..	..	sorfordul	64-68	..	..
Zab	..	..	39-41	7.20	7.60
Tengeri	..	dánsági	..	5.80	5.85
..	..	másnapi	..	5.25	5.30

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		kezd.	forgalom	zárl.	kezd.	forgalom	zárl.
Tengeri	júnus	5.26	5.28	5.24	5.24	5.23-22-21-20 21-23-23-24	5.25
..	július	5.32	5.30-28-29-28 27-26	5.25	5.24	5.24-22-21-20 21-22-23-24	5.25
Zab	júnus	7.00	6.95	7.00	..	..	..
..	szept.	6.81	6.80-78-78-78	5.77	5.71	5.72-73-74	5.75

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlós Árfolyamok
		június 10-én		június 8-án		
		penz	áru	penz	áru	
Tengeri	júnus	5.22	5.24	5.22	5.24	5.22
..	július	5.24	5.23	5.24	5.26	..
Zab	júnus	..	..	..	..	8.70
..	szeptember	5.75	5.77	5.70	5.72	..

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi június hó 8. este 6 óráig június 9. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővárhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Az áru megnevezése	Erkezett			Elszállított		
	vasuton	hajón	együtt	vasuton	hajón	együtt
m é t e r m á z s a						
a) helyi forgalomban						
Buza	750	..	750	..	..	..
Rozs	..	..	..	..	..	..
Árpa	962	..	962	250	..	250
Tengeri	254	..	254	1070	..	1070
Összesen	1975	..	1975	1320	..	1320
b) átmeneti forgalomban						
Buza	..	..	..	..	..	..
Rozs	..	..	..	..	..	..
Árpa	..	..	..	..	..	..
Zab	..	..	..	..	..	..
Tengeri	..	..	..	..	..	..
Összesen	..	..	..	..	..	..
a fővárhivatalnál előjegyzetté:						
Az áru megnevezése	Visszkivétel előjából való behozatalra előj. mennyi- ség méterm.		Az áru megnevezése	A visszkivételre előjegyzett mennyiség mé- termázsákban		
	penz	áru		penz	áru	
Buza	..	..	buzaliszt	..	..	
Rozs	..	..	rozsliszt	..	..	
Árpa	..	..	árpaliszt	..	..	
Összesen	..	..	Összesen	..	..	

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 10.

A tőzsde mai ületét Bécs rontotta el. Reggel még volt némi vélemény tapasztalható, amennyiben legalább nem jelentkeztek az eladók nagyobb számban; sőt némely magyar értéket, úgy mint a Ganz-gyár, a kerámiai gyár és a salgótarjáni kőszénbányák részvényeit még élénkebben is keresték. De csakhamar jelentették Bécsből, hogy ott már a képviselőház keddre tervezett gyűlésének megtartását is kétségesnek látják; hogy az egyes pártok és csoportok, melyek a politikai helyzetet akarták megbeszélni, e szándékuktól, mint czéltalan dologtól elálltak; és hogy mindezekből ítélve, a politikai helyzet föltötte sötétnek tünik fel. Ezenfelül a bécsi bankoknál még a pénz is megdrágult a spekuláció számára, mely körülmény nagyobb mértékű kínálatot teremtett az értékekben. Így tehát nálunk is érezhetőbbé vált a lanyhaság; és a nemzetközi értékek árában a hanyatlás határozottá

lett. Mindazonáltal egyes, különösen kedvelt helyi értékeink iránt az érdeklődés mindinkább nagyobb méretet öltött: a kerámiaiak és a Schlick-félék még a déli tőzsdén is tetemesen emelkedtek. Az utó- tőzsdé ismét gyöngébb volt; a nemzetközi, me- lyeket a bécsi áramlat közelebből érint, újra alább szálltak egy-egy fél forinttal. Érozpénz és külföldi váltó a szerdán előállt mélyebb színvonalon válto- zatlanul tartja magát.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 401.75 402.25, Jelzálogbank 252.—, Leszámitoló bank 261—261.50, Osztrák hitelrészvény 359.80—360.20 Osztrák-magyar államvasut 360.50—361.—, Ke- ramiai-gyár 187—189, Közuti vaspálya 389—389.25, Ipar és kereskedelmi bank 106.—, Salgótarjáni kö- szénbánya 637.—, Magyar villanyossági 145—147, Ganzgyár 2300.—, Villamos vasut 269.25—269.50.

Délután 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 359.90, Magyar hitelrészv. 401.75, Aranyjárdék 121.40, Koronajárdék 99.10, Leszá- mitoló-bank 261.—, Jelzálogbank 252.—, Rima- murányi 252.25, Osztrák-magyar államvasut 360.80, Közuti vasut 389.50, Villamos 269.50.

A déli tőzsdén előtörtelt kötések: Kereskedelmi bank 1440.—, Salgótarjáni köszén- bánya 635—638.—, Közuti vasut 389.25—387.50, Magyar hitelrészvény 402.20—401.50, Magyar le- számitoló bank 261.50—260.80, Osztrák hitelrész- vény 360.20—359.30, Déli vasut 78.50, Osztrák- magyar államvasut 361.25—360.50, Országos köz- ponti takarékpénztár 795.—, Magyar aszfalt rész- vénytársaság 225, Általános köszénbánya 113.50— 114, Kerámiai gyár 187.50—192, Schlick-gyár 218— 221 Magyar cukoripar 115.25—116, Magyar villa- mossági részvénytársaság 146.50, Villamos vasut 268—268.75.

Díjhiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.75—2.25 forint, 8 napra 5.—6.— forint, június utoljára 11—13 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	június 10.	június 9.
Magyar aranyjárdék	121.40	121.—
Magyar koronajárdék	99.10	99.10
Magyar hitelrészvény	401.50	400.50
Magyar ipar és keresk. bank	105.50	105.50
Magyar jelzálogbank	252.—	252.—
Magyar leszámitoló-bank	261.25	261.—
Rimamurányi vasmű	252.—	252.75
Osztrák hitelrészvény	359.60	358.80
Déli vasut	78.50	78.50
Osztr.-magyar államvasut	360.75	361.—
Közuti vaspálya	388.—	390.50
Villamos vasut	267.50	270.50

Az utótőzsdé berlini jegyzésekre lanyhább volt. Osztrák hitelrészvény 359.50—358.80, magyar hitelrészvény 401.50—401.25—401.75, államvasut 360.50—360.25 forinton kötötett.

Délután 4 órakor zárulnak:

	június 10.	június 9.
Osztrák hitelrészvény	359.—	360.—
Magyar hitelrészvény	401.50	401.50
Osztr.-magyar államvasut	360.25	361.60
Leszámitoló bank	260.75	261.50
Jelzálogbank	251.50	252.—
Rimamurányi vasmű	252.—	252.50
Közuti vaspálya	388.—	389.75
Villamos vasut	268.—	270.—
Déli vasut	78.—	78.75

TERMÉNY- ÉS ARUTŐZSDEK.

Budapest, június 10. Az árak csekély üzlet mellett változatlanok maradtak.

Hivatalos jegyzések.

Faj	Ar 100 kila- grammonként	Pénz		Arú	
		frt	ft	frt	ft
Biszmutszr					
ingyen hordó		61.—	62.—		
	budapesti				
	vidéki				
Stralonna					
	magyar la légerszáritott, 4 darabos	55.—	55.50		
	vidéki	57.—	57.—		
	füstölt	61.—	62.—		
	boszniai, 1897. évi usance-műve				
	150 darabos	16.25	16.75		
	100	11.75	12.25		
	85	14.25	14.75		
	usance-műve	9.25	9.75		
	aszeriali, 100 darabos	14.—	14.50		
	85	14.25	14.75		
	boszniai, usance-műve				
	150 darabos	11.50	12.—		
	100	12.25	12.75		
	85	17.50	18.—		
	usance-műve	11.25	11.50		
	aszeriali, 100 darabos	13.25	13.50		
	85	17.—	17.50		
Szilva					
Kész árú					
Határidőre					
Mínőség					
400grammonként					
	aszeriali, 1897	19.25	19.75		
	aszeriali, 1897	18.—	18.50		
Szilva					
Határidőre					
ingyen hordó					
	aszeriali, 1897	19.25	19.75		
	aszeriali, 1897	18.—	18.50		
Borosz					
	inczeria magyar, 1897				
	vörös apruszeru, 1897				
	vörös apruszeru, 1897				
	vörös apruszeru, 1897				

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, június 10. A vásári forgalom: **Használ** a forgalom élénk, árak szilárdak. — **Baromfinál** élénk, árak szilárdak. **Halban** csendes, árak szilárdak. **Tej- és tejtermékek** élénk, árak szilárdak. **Tojásnál** élénk, árak szilárdak. **Zöldsgépnél** élénk. **Gyümölcsnél** élénk. **Fűszereknél** csendes. Időjárás: borult, meleg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: **Hus.** Mar- habus hátulja I. 52—55 frt, II. 46—52 frt. Birkahus hátulja I. 42—46 frt, II. 36—42 frt. Borjuhús hátulja I. 60—66 frt, II. 54—60 frt. **Sertés**hus iszorendü 7.—8 frt, vidéki — frt. (Minden 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonkint). **Sertészsir** hordóval 62.0—63.0 frt (100 kilonkint). — **Baromfi (élő).** Tyuk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.20 frt. Lud hizott kilon- kint 50—55 kr. — **Különfélék.** Tojás 1 láda (1440 drb) 27.0—28.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 4.00—5.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.00—1.60 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—40 frt, II. 10—20 frt. Vaj I. rendű kilonkint 0.80—0.85 frt. Tea-aj kilonkint 90.0—1.20 frt. Burgonya-rözsza 100 kiló 3.0—4.0 frt. Burgonya sárgea 100 kiló 3.80—4.20 frt. — **Halak.** Harcsa (élő) 0.80—1.— frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80—1.20 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.30—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, június 10. Irányzat lanyhább. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 19.75—20.1/2, Finomított szesz nagyban 58.1/2—58.25, Finomi- tott szesz kicsinyben 58.50—58.75, Élesztő- szesz nagyban 58.1/2—58.25. Élesztő szesz kicsiny- ben 58.50—58.75, Nyersszesz adózva nagyban 57.1/2—57.25, Nyersszesz adózva kicsinyben 57.50— 57.5/8, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 17.—17.50, Denaturált szesz nagyban 22.50—22.75 Denaturált szesz kicsinyben 23.—23.25. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, június 10. **Kontingens nyersszesz** azonnali szállításra 21.10—21.30 forinton kelt el. Változatlan.

Bécs, június 10. Kontingentált nyers szesz azonnali szállításra 20—20.20 forinton kelt. Zár- latjegyzés 20—20.30 forint.

Praha, június 10. **Adózott tripló-szesz** 56.50 forinton kelt gyér kereslet mellett. Adózatlan szesz 20.75—20.75/8 forint nagyban.

Trieszt, június 10. **Kivitteli szesz** tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban 14 forint azonnali és júniusi szállításra.

Cukor.

Praha, június 10. **Nyers cukor** 83% cukor- tartalom, franco Aussg. Azonnali szállításra 12.96 frt. október-decemberi szállításra 12.85 forint.

Hamburg, június 10. **Nyers cukor** f. o. h. Hamburg. Azonnali szállításra 9.75, júliusi szál- lításra 9.82, augusztusi szállításra 9.87. Irányzat lanyha.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, június 10. A mai tőzsdé igen szilárd párisi hírekre kedvező hangulatban nyílt meg, an- nak daczára, hogy a legutóbbi new-yorki jegyzések a tegnapielőtti áremelkedést absorbeálták. E szilárd irányzat azonban csak rövid ideig tartott. A forga- lom csekély volt. A készáru piacon teljesen csend- es üzlet mellett a hangulat hágyadt volt. **Jegyez- tetett:** Buza júniusra 12.20—12.05—12.07 forinton, buza őszre 9.47—9.48—9.39—9.40 forinton, rozs őszre 7.45—7.39 forinton, tengeri júniusra 5.54— 5.52 forinton, tengeri július-augusztusra 5.56— 5.53 forinton, zab júniusra 7.457—50 forinton; zab őszre 6.02—6.05 frton, repce augusztus—szeptem- berre 12.60—12.70 forinton.

Hivatalosan jegyztetett:

Buza május-júniusra 12.05—12.10, őszre 9.30—9.40, rozs őszre 7.38—7.40, tengeri július- augusztusra 5.25—5.54, zab május-júniusra 7.45— 7.50, zab őszre 6.02—6.05, repce augusztua- szeptemberre 12.60—12.70 forinton.

Boroszló, június 10. Buza helyben 20.50 márká (= 12.06 frt) sárgea. Buza helyben 20.40 márká (= 12.— frt). Rózs helyben 15.70 márká (= 9.23 frt). Zab helyben 16.90 márká (= 9.94 frt). Tengeri helyben 12.— márká (= 7.06 frt). Minden 100 kilon- kint. Átszámitási árfolyam 100 márká = 58.80 frt.

Hamburg, június 10. Buza holsteini 215—225 márká (= 12.05—13.24 frt). Rózs meklenburgi 160—170 m. (= 9.41—10.— frt). Rózs brósz 193— 104 márká (= 6.06—6.12 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámitási árfolyam 100 márká = 58.80 frt.

Páris, június 10. **(Jegyztetés.)** Buza folyó hóra 28.65 frank (= 13.65 frt). Buza júliusra 27.85 frank (= 13.27 frt). Buza július-aug-ra 26.70 frank

(= 12.73 frt). Buza 4 utolsó hóra 23.— frank (= 10.97 frt). Rózs folyó hóra 19.10 frank (= 9.11 frt). Rózs júliusra 16.35 frank (= 7.80 frt). Rózs július-aug-ra 15.35 frank (= 7.32 frt). Rózs 4 utolsó hóra 14.10 frank (= 6.72 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, június 10. **(Zárlat.)** Buza folyó hóra 28.70 frank (= 13.68 frt). Buza júliusra 27.85 frank (= 13.27 frt). Buza július-augusztusra 26.70 frank (= 12.73 frt). Buza 4 utolsó hóra 22.95 frank (= 10.95 frt).

Pétervár, június 10. Rózs helyben 6.20 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, június 10. A mai tőzsdén gyenge irány- zat urakodott, főleg azért, mert a belpolitikai hely- zetet kedvezőtlenül itélték meg és a reportviszo- nyok is rosszabbodtak. A berlini piacz is alacso- nyabb jegyzéseket jelentett, ami szintén nyomasz- tólag hatott.

Az előtőzsdén: Osztr hitelrészvény 360.25— 359.75, Anglo-bank 157.50 Union-bank 297.—, Osztrák földhitel 422.50, Ländlerbank 227—226.50, Osztrák-magyar államvasut 361.25—360.65 —, Déli vasut 78.25—78.—, Elbevolgyi vasut 262.50, Török- dohányrészv. 135—133.75, Alpesi bánya 163.40— 162.90, Fegyvergyár 310—310.50, Tramway 523— 522.50, Nemzetközi villamossági 328—331.50 Török sorsjegy 61.10—60.90.

Délután 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 359.87, Bankverein 268.50, Anglo- bank 157.50, Ländler-bank 226.50, Osztrák-magyar államvasut 360.62, Déli vasut 78.12, Alpesi bánya 162.90, Májusi járadék 101.95, Török sorsjegy 61.—.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.50, Osztrák földhitel 472.—, Anglo-bank 157.75, Bankverein 268.50, Osztrák-magyar államvasut 360.50, Déli vasut 78.25 Elbevolgyi vasut 263.—, Északnyugati vasut 248.—, Török dohányrészvény 133.50, Májusi járadék 101.15, Osztrák koronajárá- dék 101.55, Török sorsjegy 60.90, Német márká 58.38, Unionbak 296.—, Ländlerbank 226.50.

Délután 3 óra 30 perczkor jegyezték: Ma- gyar aranyjárdék 121.15, Magyar koronajárdék 98.85, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.50, Magyar föld- tehermentesítési kötv. 97.—, Magyar hitelrészvény 400.75, Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 157.50, Kassa-oderbergi vasut 190.75, Magyar kereskedelmi bank 1430.—, Magyar vasuti kölcsön ezüsten 100.— Magyar keleti vasuti állami kötvények 119.75, Ma- gyar leszámitoló és pénzváltóbank 261.—, Rima- murányi vasrészvénytársaság 252.—, 4.2% papir- járadék 101.85, 4.2% ezüstjárdék 101.85, Osz- trák aranyjárdék 121.80, Osztrák koronajárdék 101.45, 1860. sorsjegyek 141.—, 1864. sorsjegyek 193.50, Osztrákhitelsorsjegyek 200.50, Osztrák hitel- részvény 358.87, Angol-osztrák bank 157.75, Unio- bank 296.50, Bécsi Bankverein 268.50, Osztrák Ländlerbank 226.50, Osztrák-magyar bank 913.—, Osztrák-magyar államvasut 360.13, Déli vasut 78.—, Elbevolgyi vasut 262.50, Dunagőzhajózási részvény 478.—, Alpesi bányarészvény 161.50, Dohányrész- vény 133.50, 20 frankos 0.52 1/2, Császári királyi vert arany 5.67, Londoni váltóár 120.05, Német bank- váltó 58.85.

Bécs, június 10. **(Lőtőzsdé.)** A déli tőzsdé zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 358.87, Magyar hitelrészvény 401.—, Anglo-bank 158.—, Bankver. 268.50, Union-bank 296.—, Ländlerb. 227.—, Osztrák-magyar államvasut 360.—, Déli vasut 78.—, Elbevolgyi vasut 262.75, Északnyugati vasut 248.—, Török dohányrészvény 133.75, Rimamurányi vasmű 252.—, Alpesi bánya 161.70, Májusi járadék 101.90, Magyar koronajárdék 99.—, Töröksorsjegy 60.80, Német márká azonnali szállításra 58.87, Német márká ultimóra 58.88,

Berlin, június 10. Májusi járadék 101.50, Ezüstjárdék 101.60, Osztr. aranyjárdék 102.80, Magyar aranyjárdék 102.90, Magyar koronajárdék 99.50, Osztrák hitelrészvény 224.50, Osztrák-magyar államvasut 153.30, Déli vasut 33.80, Osztrák bank- jegy 169.80, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.80, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.75, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.40, Oroz bankjegy 216.75, Olasz járadék 92.50, Laura-koló 204.25, Harpeni 187.—, Olasz központi vasut 134.25, Török sorsjegy 115.—, Bustiehrádi vasut 304.90.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 224.25, Osztrák-magyar államvasut 153.10, Déli vasut 33.45, Magyar aranyjárdék 102.90, Discontó-társaság 200.40.

Frankfurt, június 10. **(Zárlat.)** 4.2% ezüst- járadék 86.15, 4% osztrák aranyjárdék 102.95, 4% magyar aranyjárdék 102.60, magyar ko- ronajárdék 99.60, osztrák hitelrészvény 305.12 osztrák-magyar bank 775.—, osztrák-magyar államvasut 309.37, déli vasut 69.75, Elbevolgyi

vasut 225.—, bécsi váltóár 169.77, londoni váltóár 20.382, párisi váltóár 80.75. bécsi bankverem 228.—, villamos részvény 140.—, alpesi bányarészvény 138.50, 3% magyar arany-kölcsön 88.80. 4-2% papírrárdek 86.50, Az irányzat esendes.

Frankfurt, június 10. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészv. 303.75, Déli vasut 69.75, Osztrák-magyar államvasut 309.—.

Páris, június 10. Uj 3% francia járadék 101.70, 3%-os francia járadék 103.25, 3 1/2% francia járadék 106.37, Osztrák földhitelintézet 1297, Osztrák-magyar államvasut 775.—, Osztrák aranyjárdék 102.30, Déli vasuti elsőbbség 387.25, Török sorsjegy 112.—, Olasz járad. 93.55, Spanyol kölcsön 33.68, Meridional 682.—, Ouomanbank 559.90, Rio Tinto 660.—, Debeers 689.50, Eastland 115.50, Chartered 60.75, Randfontein 33.—, Magyar aranyjárdék 104.—, Alpesi bányá 349.—, Török dohányrészvény 219.—.

Hamburg, június 10. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 85.30, osztrák hitelrészvény 304.—, osztrák-magyar államvasut 772.—, déli vasut 165.—, olasz járadék 92.50, 4% osztr. aranyj. 103.10, 4%-os magyar aranyjárdék 102.60. Az irányzat gyenge.

London, június 10. (Zárlat.) Angol consolok 111.2/8, déli vasut 7.—, spanyol járadék 33.75, olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjárdék 102.26, 4% rupia 62.2/8, Canada pacificvasut 88.5/8, leszámítolási kamatláb 1.5/8, ezüst 27.1/8. Bécsi váltóár 12.16. Az irányzat esendes.

New-York, június 10. Ezüst 58.3/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorological központi intézet távirati jelentése 1898. június 10-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet az árnyék alatt Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Legnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet az árnyék alatt Celsius szerint, Csapadék mm.

Főbb vonásaiban megmaradt a tegnapi helyzet. A barométer maximum csakenyved van, sekély depressziók felkúsznak Dél-Oroszországban és a lyoni öbölben. A légnyomás eloszlása Közép-Európában különben nagyon egyöntetű.

Az időjárás viszonyok nem változtak meg lényegesen. Az Alpesséle az eső általános lett, egrebbt inkább helyi jellegű volt. Hazánk időjárásában az esőhajlam nagyobb lett. Már tegnap is volt nyugaton egyes helyeken erős zivataros zápor (Igy Zagrabbban és Selmeczbányán) és ma reggel is permetezik az Alföldön és a Dunán túl. Az idő egyébként enyhe, esendes, keltező inkább derült, nyugaton felhős. Változékony, enyhe idő várható, párázás esőkkel, zivatarhajammal.

VIZÁLLÁS.

— Június 10-én. —

Table with columns: Folyó, Vizmérés, Vizállás reggel, Áradás V. apály, Folyó, Vizmérés, Vizállás reggel, Áradás V. apály.

Isztok magyarázat: * = Jéges víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = köztéves.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(42)

Írta: CROKER M. B.

Brande mama kényelmes hordszékében áthintázott a pompás vidéken, míg Pel bácsi és Honor aránykos erdei utakon előre lovagoltak, majd dombokon, majd mély völgyeken át, ahol mindig friss, könnyű hegyi levegő érte őket, amelyben minden üdének, szépnek látszott és a fák, a hegyek körvonalai élesen váltak el a felhőtlen kék égtől. Ha hét-nolc órai utat megtettek, akkor többnyire már kora délután mindig egy másik korcsmába tértek be éjjeli pihenőre. Harmadnap kicsiny, félreeső bangalohoz érkeztek, melyben a verandán kívül csak három vendégszoba volt és ezek közül is kettő már le volt foglalva.

Ilyen véletlenre nem lehetett számítani és ilyenre nem is volt még eset. Az előbb érkezett utasok, két, felméréssel megbízott mérnök és egy magánosan utazó hölgy volt. Brande bácsi meglehetősen tanácstalanul állott és míg a gazdával a verandán felállítandó sátor ügyében értekezett, melyben ő fog meghálalni, Honor fogta a hegedűjét és elcsatogolt.

Miután egy, a bangolo mögött levő dombra felkapaszkodott, sűrű bambusz- és elefántfűbokrok árnyékába ült, ahol enyhe, megindító darabokat kezdett játszani, melyekbe, szemét a teljes fényében lenyugvó napon felejtve, annyira elmerült, hogy észre sem vette az idő gyors repülését. Csak az első csillag feltünése és a hold vékony sarlójának megjelenése figyelmeztette őt a bangolo föléle alá való visszatérésre. A hoylei kis háznak és azok lakóinak szóló dallal fejezte be mulatságát és a csendes, enyhe esti szellő továbbvitte a „Kedvesimnek szép hajléka“ melódiaját.

Könnnyen, mint a lehellet, hangzott el a legutolsó hang, amikor Honor azt hitte, hogy gyöngye visszhangot hallott maga mögött a sűrűben. Ember sóhajtása volt ez? Felugrott és körültekintett. Mozdulata olyan gyors volt, hogy még megláthatott egy kicsiny, keskeny elővigyázatosan visszahúzott kezét, valamint láthatta a fű gyöngye mozgását, mintha élő lény, ember vagy állat, bujkálna a fű között. A fiatal leány halotthalvány lett. A hely nagyon elhagyott és félreeső volt és — való volt-e avagy képzelődés — Honor egyszerre titokzatosnak, kísértetiesnek is találta. Egy pillanat múlva lerohant a domboldalra és sietett, amint csak piczi lábaitól tellett, a bangolohoz.

A lélekzete elfult, amikor a házba ért, ahol épen bevitték a lámpát az ő és Sára néni közös szobájába. De kalandjáról nem szólt, talán mégis minden, csak képzeletének volt a játéka és azt nagyon jól tudta, hogyan szokott Pel bácsi az ilyen dolgokról beszélni. Ebben a pillanatban meg amugy is lehangozta az a tudat, hogy az éjjelt a verandán kell eltöltenie. Honor meghűtötte magát, az éles hegyi levegő amugy is rosszat tett rheumájának és Sara néni épen azt ajánlotta, irjanak néhány udvarias sort a két mérnöknek és kérjenek helyet az ő szobájukban. Hiszen a legrosszabb esetben is csak nemet mondanak, szólt hozzá bátorítólaga.

— De nekem nincs kedvem, hogy e legrosszabb esetnek tegyem ki magamat, volt a kissé durva felelet.

— Meg vagyok győződve, hogy szerencsájuknek fogják tartani, ha olyan állásu embernek, mint amilyen te vagy, Pál, hasznára lehetnek. Hiszen az egész nem nagy dolog és különben is azt gondolom, hogy az egyik fiatal emberrel már találkoztunk valahol, azzal a halványarczúval. Azt hiszem, oda lenn Oraiban találkoztunk vele. Nem emlékszel arra az ostoba arczu fiatal emberre?

— Ha jobban nem tudod leírni, kedves Sally! Én egész sereg fiatal embert ismerék, akinek ostoba az arcza, felelte Pál szárazon. Ebben a pillanatban belépett Nuddu, a szolgál és mélyen meghajolva jelentette: „A mam Sahib a másik szobában, éjjeli szállást ajánl föl a mi miss Sahibunknak!”

— Hiszen akkor már van helyed, Honor! kiáltotta a bácsi örömmel.

— Ki az a Mam Sahib? kérdezte a felesége a lehető legkomolyabb hangon

— Egy benszülött, nagyon gazdag hölgy, volt a meglepő felelet.

— Benszülött? kiáltotta a néni és Honor egyszerre és az utóbbi hozzátette: Nagyon jóságosnak tartom azt a hölgyet és megmondhatja neki Nuddu, hogy én, ha nem leszek terhére, elfogadom a meghívást.

— Honor! kiáltotta a néni megrémülve.

— Te az én szívem szerint való leány vagy, Honor! vágott közbe a nagybácsi. Színarany vagy és nem csak bearanyozott. Ugy hiszem, a legtöbb fiatal hölgy visszautasította volna azt, hogy benszülöttel egy szobában lakjék.

— Én is, bár nem vagyok már fiatal hölgy, azok közé tartoznám, akik visszautasítanak! mondotta a felesége. Meglátod, Honor, hogy egész éjjel betelt rád és ópiumot szí, hogy asszonyai az ajtónál kuksolnak, ide-oda bámulnak, folyton suttognak és kardamonst meg más fűszert esznek. Ékszereidet és órádat csak hadd itt nálam. Bizony Pel, mondhatom neked, hogy száz fiatal leány között alig találsz egyet, aki, hogy a te vén csontjaidat megvédje a rheumától, beleegyezne abba, hogy egy begummal egy szobában aludjék.

Honor kilencz órakor visszavonult. Sally néni elbucszott tőle, mintha csak a vesztlőhelyre vinnék és a leány a lehető legnagyobb óvatossággal lépett be a begum szobájába, hogy fel ne ébressze az ágyban fekvő és látszólag már alvó asszonyt, akinek arcza vékony kendővel volt letakarva. A szoba, rendes szokás szerint, fehérre volt meszelve és csak egy asztal, két szék és két ágy volt benne. A pisilakoló lámpa csak gyengén világította meg a szobát; a begum kisérteiből senkit sem lehetett látni.

Honor gyorsan levetkezett és lehetőleg nesztelenül bebujt az ágyba. Fáradt volt, mert az egész napot a szabadban töltötte és nem-sokára mély, egészséges álomba merült. Hirtelen felébredt, mert úgy érezte, hogy valaki föléje hajol. Azonnal meglátta, hogy egy idegen asszony áll az ágyánál, aki folyékony angol nyelven azt suttogja: Oh, bocsásson meg nekem!

— Ön angol nő? kérdezte Honor meglepetve, miközben felült és szemét dörzsölgette; mert ő úgy gondolta, hogy a begum legalább az orrán karikát visel.

A mellette álló asszony felelet helyett göröcsös zokogásra fakadt. térdre rogyott és kezével elfőlte arcját.

— Oh, mondja meg nekem, mi a baja, mi történt önnel? kérdezte Honor, aki önkéntelenül a sírónak vállára tette a kezét.

(Folytatása következik.)

A szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

Csődte meg-eladás.

Vagyonbukott Gáll László nagyváradi cipész csődte megéhez tartozó Nagyváradon, Nagy korona-utca 250. számú házban elhelyezett s a csődleltár I. 1—91. tételszám alatt foglalt 1858 frt 15 kr. beszerzési és 1071 frt 55 kr. becsértéki lábbeliáruk zárt ajánlat útján való eladását az ideiglenes csődte megválasztmány és a tekintetes csődte megbíróaság elrendelte.

Ajánlattevők zárt ajánlataikat 50 kros bélyeggel ellátva, melyhez a becsérték 10% a készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó, 1898. június hó 25-ik napjának d. u. 5 órájáig dr. Sonnenfeld Zsigmond urhoz, mint a csődte megválasztmány elnökéhez (lakik: Ezredévi emléktér) adják be, mert elkésleten beadott ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ajánlattevő, amennyiben ajánlata elfogadjatik a vételár és a vétel után járó III. fokú illetéket ajánlata elfogadása után 3 nap alatt készpénzben kifizetni, s az árakat átvenni tartozik. Amennyiben kötelezettségének eleget nem tesz, óvadékát elveszti. Nem helyben lakó ajánlattevő köteles ajánlatában egy Nagyváradon lakó meghatalmazottat is megnevezni.

A csődte megválasztmány sem az árak mennyiségéért, sem azok minőségéért a felelősséget el nem vállalja. A csődte megválasztmány az ajánlatokhoz köteve nincs, s fenntartja a jogot hogy azok közt szabadon választhasson.

A csődleltár alulírott tőmegdondnok irodái helyiségében Nagyváradon, (Fő-utca, Guttman-ház) naponta d. e. 8-tól, d. u. 5 óráig, az áruraktár pedig ugyanazon időben a tőmegdondnoknál való jelentkezés mellett tekinthetők meg.

Kelt Nagyváradon, 1898. június 9.

Dr. Thury Kálmán ügyvéd, mint tőmegdondnok.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. június 11-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi bérlés 183.
A kaméliás hölgy.
 Dráma 3 felvonásban. Írta M. Umas Sándor. Ford. Szemere Attila.
Személyek:
 Duval Armand Mihályi
 Duval Georges Bercsenyi
 Roux (a-t-on) Császár
 Saint Gaatens Gabanyi
 Gustave Dezső
 Giray gróf Horváth
 Varvud Gyenes
 Mathier Margit P. Markus
 Li hette Palotai
 Pauderes Vazvariné
 Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ.

Lili.
 Énekes színmű 3 felvonásban. Írta Hannequin és Millaud. Fordították Erva Lajos és Fái J. Béla. Zenejét szerzte Herré.
Személyek:
 Antonin Plincharde Szirmai
 Grange Batellere Lubinszky
 Sainte Hypothese Kassai
 Bompian professzor Horváth
 René Raskó
 Bouzincourt Szabó A.
 Bouzincourtne Siposné
 Annelie Küry K.
 Antonine Gazsi M.
 Victorine Vedress
 Mme Vieubois S. Harmath
 Mme Grandsec Vidorné
 Mme Anderson Várnai
 Jerome
 Kezdeté fél 8 óraker.

VIGSZINHÁZ.

717. szám. 717. szám.
A hálókocsk ellenőre.
 Vigjáték 8 felvonásban. Írta: Alexander Bisson. Fordította: Zempléni P. Gyula.
Személyek:
 Godefroid György Hegedűs
 Lucienne felesége Lánczy
 Montépin, apósa Gal
 Montépiné Nikó Lina
 Godefroid Góth
 Szt. Madard Balassa
 Labordava Szerényi
 Charbonneau Rónaszéky
 Charbonneau Makróczy
 Angéle Berzseti
 Kezdeté fél 8 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

A gésák
 vagy **My Japan** nézők színtétele.
 Énekesjáték 3 felv. Írta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenejét szerzte Sidney J.
Személyek:
 Hegnalt Kemény
 Bronville Irányi
 Cunningham Ödly Z.
 Grimston Palásthy
 Stanley Sarkfi
 Downey Szilajdi E.
 Bolton Nadassy M.
 Van-Csi Sziklai
 Imári márti Bencze
 Mihóza Vlad
 Aranyvirág Virág G.
 Bimbó Szalai
 Aranyharka Hében
 Ibtolyaska Szegedi
 Lady Wynne Szilassy
 Mary Worthington Varga
 Edith Grant Aranyszy
 Molly Somora Ledovszky
 Kate Paulton Menzáros
 Katana Kalmár
 Tekmini, rendőr Mátrai
 Nami, japán leány Fehér K.
 Egy kuli Torkos
 Kezdeté 7 1/2 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÓR

Igazgató **Feld Zsigmond.**
 Előszór.
Operabál.
 Operette 3 felvonásban. Delacour vigjátéka után írták: Leon Viktor és Waldberg Hugó. Fordította: Komor Gyula. Zenejét szerzte: Henberger Richa. u.
 Kezdeté 7 és fél óraker.

BUDAI SZINKÓR.

Előszór. Előszór.
Az ujjulandi.
 Vigjáték énekekkel 9 felvonásban.
 Kezdeté 7 óraker.

KISFALUDY-SZINHÁZ Ó-BUDÁN.

Igazgató: **Fejér Dezső**
Pénzhamisítók.
 Színmű 3 felvonásban.
 Kezdeté 7 és fél óraker.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Vigazinház	Népszínház	Magyar Színház	Utcai Színház	Kisfaludy Színház
Vasárnap d. u.	—	—	—	—	—	—	—
Esti	A Pont-Biquet család	—	—	Jáfet 12 felesége	Aranylókodalom	Az ujjulandi	Csókon szerzetes vőlegény

A Kőbányai Király-Sörfőző.
 dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak által gyógycélokra ajánlott
„Malátasöre“
 Idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használtatik.
Legkellemesebb üdítő-ital.
 Ezen gyógyhatású sör gyártására készült maláta-erősítő maláta-füldőkre kiválóan alkalmas.
 Megrendelhető a gyári irodában **Kőbányán**, vagy a városi irodában **Vil. Kertész-utca 40.**

Finom női fehérméregket és **menyasszonyi kelengyék** jutányos áron, legnagyobb választékban ajánl
Kanitz Ferencz és Tsa
 szepességi vászonraktára
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.
Tornaszközök, függőágyak, kötéltáruk, hálóok
 rakhatók felhő kontorból, zsinórok, tümlők, hevederek, zaccok és ponyvák, valódi angol **Law-Tennis** és kertitársas-játékok.
Soffer Antal
 Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.
 Vidékre árjegyzék szerint.

Szt.-Lukácsfürdő.
 Étterem, kávéház és amerikai bar.
 Helyiségben egész nap **katonazene.**
 Étkezés teríték szerint. Pontos kiszolgálás.
 Mérsékelt árak.
Tisztelettel Fodor L. József.

FOGAK
 2 forinttól, anélkül, hogy a gyökert el kellene távolítani, szápadással s anélkül is (hidmunka). Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain-injectio) igen tartós fogtömés. Fogkoronák gyökerekre ültetnek, melyek a szápadást filozófusok teszik.
Fogorvos dr. NEUFELD,
 Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.
 Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

Ős-Budavára
 Ma, szombaton, június hó 11-én
Confetti Jour-fix.
2 varieté-előadás
 esti 8 és 10 óraker külön-külön műsorral.
 Belépő-díj 50 kr. Gyermekek 10 kr.
 A földalatti villamos-vasut éjjelután 1 óráig közlekedik.
 Mérsékelt áru belépő-jegyek az összes de-hánytőzsdékben.

1-ső huzás már 1898. június 15-én, 2-ik huzás 1898. szeptember 15-én.
1 forintért 2
 huzásra érvényes
kolozsvári szeretetház sorsjegyei
 4000 nyereménnyel.
160,000 koronaérték.
 Kaphatók: A rendező-bizottságnál Kolozsvárt, továbbá Kormos Gyula és társa bank- és váltóüzletében Budapesten, Dorottya-utca 5. és minden sorsjegyelárusítóhelyen, úgy helyben, mint vidéken.

Vendégő-megnyitás Ős-Budavárban
 Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy **Ős-Budavárban** a volt **Karikás-féle nagyvendéglőt** bérbe vettük és azt május hó 15-én megnyitattuk.
 Mindent elkövettünk, hogy a helyiség kényelemmel legyen berendezve és kiváló gondot fordítunk a konyhára, hogy izletes magyar ételek és kitűnő italok kiszolgálása által rendes városi áron a n. é. közönség melegegését kiérdemeljük, Naponta **Randa Marcsi és fia zenekara** fogja a n. é. közönséget mulattatni. Szíves partifogásért esedeznek
 kiváló tisztelettel
Putzer György és Hegyesi József.

Czimbalom-
 kedvelőknek van szerencsém szab. hírneves, Centralis czimbalmait pedálal vagy anélkül melegeg ajánlani. A „Centralis” czimbalo-annak azon előnye van, hogy a fenékén alkalmazott aczélszárak fenékének megrepedését megóvják és elhárítják az **örökös hangolást.** — Tekintetbe véve **hangszert** **szab. és csészert** berendezését és az anyagok nagybani beszerzését, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy gyártmányaimat felülte olcsóbb vételáron bocsáthatom forgalomba, mint bárki. Fell kell említenem, hogy hangszereim begyakorolt munkásaim által felügyeletem alatt készittatnak.
 Szíves ajánlást bármikor rendelkezésemre bocsáthatok.
APPEL IG. BUDAPEST,
 Gróf Károlyi-u. 24.
 2. em. 10. sz. Alapították 1872.
 Köpes árjegyzék tagyem.

A modern vegytisztító hatálos lemosása és az ebből származó számtalan kozmetikus készítmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált
Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyirfa-balzsamot
 elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szépitőszert van szó. Ezen nyirfa-balzsam egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján praeparáltatik és csak az után jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a bőr felső hámfelét lebontja és ez által az alós tisztított bőr fiatal színeben és üdőségben jön napvilágra, megszüntet mindenféle kiütést, szepit, vörös foltokat és anyafoltokat, simítja a ráncos bőrt és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloszlatja és az arcbőrnek ápa és egészséges színt kölcsönöz.
1 korob ára használható utastásánál együtt 1.50.
 A nyirfa-balzsam hatásának támogatására dr. Lengyel Frigyes-féle ajánlatos. Egy darab ára 60 és 80 kr. Reklámon minden jobb gyógytárban. Főraktár Magyarország részére **Török József** gyógyszerésznél Budapest, VII., Király-utca 13. sz. (287)

Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a legmagasabb kitüntetéssel: a **„MILLENNIUMI DISZOKLEVELLEL”** kitüntetve.
EISELE JÓZSEF
 réz-, érczmű- és gőzkazán-gyár,
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 138.
 Hegesztett munkák,
 Gőzkazánok, vltisztítók, reservoírok, csővezeték, felszerelvény.

